

TOIMINTAKATSAUS	1
SOSIAALITYÖ	5
LASTENSUOJELU	6
LASTENSUOJELUN PERHETYÖ	7
MÄKIKUJAN PERHEKOTI.....	8
OMAUURA.....	9
SOSIAALITYÖNTEKIJÄ POLIISILAITOKSELLA OSANA MONIAMMATILLISTA ANKKURI- TIIMIÄ.....	9
SEUTUKUNNALLINEN SOSIAALIPÄIVYSTYS	10
PERHENEUVOLA	11
LASTEN HUOLTO- JA TAPAAMISASIAT	14
PERHEASIAINSOVIITTELU	14
AIKUISSOSIAALITYÖ.....	14
TOIMEENTULOTUKI	14
RIIHIMÄEN SEUDUN TYÖVOIMAN PALVELUKESKUS.....	15
KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA.....	16
TOIMEENTULOTUELLA TYÖLLISTÄMINEN	17
SOSIAALINEN LUOTOTUS.....	17
PÄIHDEHUOLTO	18
A-KLINIKKA	18
NUPPI, NUORTEN PALVELUPISTE.....	19
VARHAISKASVATUS.....	21
LASTEN KOTIHOIDON TUKI JA YKSITYISEN HOIDON TUKI	25
RIIHIMÄKI-LISÄ	25
YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄ.....	25
ERITYISPÄIVÄHOITO	26
VAMMAISTEN PALVELUT	27
KEHITYSVAMMAPALVELUT	27
MIELENTERVEYSPALVELUT.....	28
VAIKEAVAMMAISTEN PALVELUT	29
KOTI- JA VANHUSPALVELUT.....	30
KOTIPALVELU	30
PALVELUTARPEEN KARTOITUS.....	31
TUKIPALVELUT	32
VANHUSTEN PÄIVÄTOIMINTA	32
VANHUSTEN ASUMISPALVELUT	33
HANKKEET	36
POLKKA -HANKE	36
KIRJAUKSENMÄEN PALVELUKESKUS.....	37

TALOUSTIETOJA PERUSTURVATOIMESTA VUODELTA 2009

PERUSTURVATOIMI 2009

TOIMINTAKATSAUS

Perusturvalautakunnan keskeinen tehtävä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Tavoitteena on ollut mm. vanhus-ten ja vammaisten kotona selviytymisen tukeminen sekä kaikilla tehtävälalueilla laitoshoidon vähentäminen (lapset, vanhukset ja vammaiset) ja vastaavasti avopalveluiden lisääminen.

Alkuvuodesta hallintokunnat laativat säästösuunnitelmat. Perusturvalautakunta kokosi säästöjä yhteensä 456 500 euroa (suurin osa vakansseja jäädyttämälä). Summa poistettiin talousarviosta. Tuolloin jo tiedettiin, että sosiaalityön ja vammaispalvelujen menot tulevat ylittymään. Marraskuussa perusturvalautakunnan talousarvioon myönnettiin yhteensä 1 240 000 euron lisämääräraha.

Loppuvuodesta Auditor-kehittämispalvelut teki kaupungin talouden analyysin. Selvitys osoitti, että perusturvatoimen nettomenot ovat samaa tasoa verrokki-kaupunkien menokehityksen kanssa. Selvityksestä on nähtävissä, että Riihimäellä vanhustenhuolto on laitosvaltaisempaa ja varhaiskasvatuksessa on huomattavasti enemmän ryhmäperhepäiväkotipaikkoja kuin 15 verrokkikunnassa.

Sosiaalityö

Sosiaalityön haasteita olivat edelleen lastensuojelun tarpeen kasvu, lasten ja aikuisten päihteidenkäytön yleistyminen, työttömyyden kasvu sekä mielenterveysongelmien ja syrjäytymisen lisääntyminen.

Tarve erityisesti nuorten sijoituksiin kasvoi. Lastensuojelun kasvavaan tarpeeseen pyritään vastamaan Kaste -hankkeen avulla. Hankkeen valmistelut aloitettiin syksyllä. Tämän hankkeen tarkoituksena on intensiivisen tuen mallin kehittäminen nuorten ja perheiden palveluissa. Hanke kestää vuoteen 2011 asti ja siihen on palkattu hankerahoituksella yksi kokoaikainen työntekijä. Lastensuojelun kustannusten kasvun hillitsemiseksi päätettiin osallistua muiden Kanta-Hämeen kuntien kanssa yhteiseen lastensuojelulaitosten ja ammatillisten perhekotien kilpailutukseen, joka tapahtuu alkuvuonna 2010. Lisäksi kustannusten hillitsemiseksi päätettiin perustaa oma perhekuntoutusyksikkö vuonna 2010. Lastensuojelun laitoshoidon vähentämiseksi päätettiin osallistua Kanta-Hämeen yhteiseen perhepankkihankkeeseen. Tämän hankkeen tarkoituksena on lisätä perhehoidon osuutta lasten sijoituksissa ja sitä kautta vähentää kustannuksia.

Toimeentulotuen (perus-, täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki) tarve kasvoi vuoden aikana. Menot kasvoivat vuoden 2008 tasosta 10,2 % (2 764 000 eurosta 3 047 000 euroon). Suurin syy toimeentulotukimenojen kasvuun oli työttömyyden kasvu. Toimintavuoden aikana työttömyys kasvoi 2,4 %, joulukuussa Riihimäen työttömyysprosentti oli 11,4 %.

Työvoiman palvelukeskus muutti tammikuussa perusturvakeskuksen tiloihin Jarrumiehenkadulle, samalla perusturvakeskuksen hallinto siirtyi kaupungintalolle. Siirroilla pystyttiin parantamaan yhteistyötä sosiaalityön ja työvoiman palvelukeskuksen välillä.

Tiilikadun kuntoutumisyksikön hankesuunnitelma hyväksyttiin luonnossuunnitelmiseen. Kuntoutumisyksikön tarkoitus on aikanaan korvata nykyisen Riihimäen seudun Koivukoti ry:n ylläpitämä asumispalveluyksikkö, jonka tilat ovat jo niin huonokuntoiset, että niitä voidaan käyttää vain tilapäisillä poikkeusluvilla. Rakennushankkeen rinnalla päätettiin tehdä samalla selvitys päihdeongelmaisten asumispalvelujen järjestämistavasta ja toimintakuluista.

Elatustuki siirtyi Kelan hoidettavaksi 1.4.2009.

Elokuussa tehtiin päätös seudullisen perheoikeudellisen yksikön perustamisesta. Seudullinen perheoikeudellinen yksikkö hoitaa jatkossa Riihimäen, Hyvinkään ja Nurmijärven lastenvalvojalpalvelut sekä lasten huolto- ja tapaamisriitojen olosuhdeselvitykset käräjäoikeuksille. Yksikkö aloitti toimintansa 1.1.2010.

Elokuussa päätettiin, että Riihimäki ei osallistu Kanta-Hämeen yhteiseen sosiaalipäivystyshankkeeseen, koska nykyinen Riihimäen seutukunnan sosiaalipäivystysmalli täydennettynä omalla lastensuojeluyksikön päivystyksellä ja ostopalveluilla on osoittautunut Riihimäen tarpeisiin nähden hyvin toimivaksi ja riittäväksi.

Varhaiskasvatus

Toimintavuonna pystyttiin päivähoidon hakijoille tarjoamaan lain asettamissa puitteissa hoitopaikka. Uunilinnun päiväkotia aloitti toimintansa 1.1.2009. Samalla päättyi Varuskunnan päiväkodin toiminta. Uunilinnun toiminnan alkamisen myötä saatiin päiväkotihoidon 45 uutta hoitopaikkaa ja lisäresurssi niille lapsille, joiden kasvun ja kehityksen varmistaminen edellyttää erityistä tukea. Jukolan päiväkotiin perustettiin esiopetusryhmä, jolloin kaikille hakijoille pystyttiin tarjoamaan esiopetuspaikka.

Päiväkotien keittiöt siirtyivät 1.1.2009 keskuskeittiön alaisuuteen.

Kirjauksen päiväkodin yhteydessä aloitettiin elokuussa avoin varhaiskasvatus. Aiemmin toimintaa on ollut jo Junailijankadun päiväkodin yhteydessä. Avoin varhaiskasvatus sisältää kerhotoiminnan ja avoimen päiväkotitoiminnan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Piikinmäen päiväkodin hankesuunnitelman. Uuden yksikön toiminnan on määrä alkaa vuonna 2011.

Erityispäivähoidon tilanne parani. Uunilinnun ryhmän lisäksi myös Kontiontien päiväkodissa aloitti ryhmä, johon sijoittui lapsia joiden kasvun ja kehityksen varmistaminen edellyttää erityistä tukea. Erityispäivähoitoon saatua erityisavustajan tointa ei täytetty säästösyistä.

Kotona lapsia hoitavien perhepäivähoitajien toimia oli 53, lisäystä vuoteen 2008 verrattuna oli 3 vakanssia. Ryhmäperhepäivähoito ei laajentunut toimintavuonna, koska ryhmäperhepäiväkoti Luhtavillaan varatut vakanssit jätettiin säästösyistä avoimiksi.

Lakisääteiset lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki nousivat 1.1.2009 alkaen. Lasten kotihoidon tukea joulukuussa sai 610 lasta ja Riihimäki-lisää 164 perhettä, joissa oli 255 alle kouluikäistä lasta. Yksityisen hoidon tukea ja siihen liittyvää kuntalisää maksettiin joulukuussa 139 lapselle. Yhteistyötä kaupungin ja yksityisten palveluntuottajien välillä on jatkettu mm. kertomalla yksityisestä tarjonnasta kaupungin verkkosivuilla ja pitämällä säännöllisiä yhteistyökokouksia.

Talouden tervehdyttämiseen liittyvinä toimenpiteinä pidennettiin varhaiskasvatuksen supistetun toiminnan aika seitsemään viikkoon kalenterivuodessa. Samoin tehtiin päätös esiopetuksen ja esiopetusikäisten lasten päivähoiton aseteittaisesta siirtämisestä kokonaisuudessaan koulutoimen vastuulle vuoden 2012 loppuun mennessä.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluissa valtaosa palveluista on erityisen järjestämisvelvoitteen piirissä ja niihin on vaikeavammaisilla subjektiivinen oikeus. Näitä palveluja ovat palveluasuminen, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt ja tulkkipalvelut. 1.9.2009 alkaen vammaispalvelulaki muuttui siten, että erityisen järjestämisvelvoitteen piiriin tuli myös henkilökohtainen apu vaikeavammaisille henkilöille. Samalla henkilökohtainen apu tuli vammaiselle maksuttomaksi palveluksi. Lisäksi lakiin tuli määräykset palvelutarpeen selvittämisestä määräajassa ja palvelusuunnitelman tekemisestä. Nämä lakiuudistukset asettavat uudet haasteet tuleville vuosille vammaispalvelun määrärahojen riittävyden suhteen.

Vammaispalvelujen palvelutarpeen kasvu lisäsi vammaispalvelujen menoja ja talousarvioon jouduttiinkin pyytämään lisämäärärahaa. Erityisesti menojen kasvu on kohdentunut palveluasumiseen, jossa sekä asiakkaiden määrään että hoitomaksuihin tuli lisäystä. Suuri osa kasvusta johtuu mielenterveyskuntoutujien palvelutarpeen kasvusta. Mielenterveyskuntoutujat sijoittuvat Riihimäellä vammaispalvelun talousarvioon. Useissa vastaavankokoisissa kunnissa mielenterveyskuntoutujista vastaa joko terveyspalvelut tai aikuissosiaalityö.

Kehitysvammahuollossa tapahtui muutoksia vuoden alussa, kun Eteva kuntayhtymä aloitti toimintansa. Eteva muodostettiin yhdistämällä Pääjärven kuntayhtymä ja Uudenmaan erityispalveluiden kuntayhtymä.

Koti- ja vanhuspalvelut

Vanhusten palveluiden toiminta painottui avopalveluihin ja palvelurakenteen muutoksen valmisteluun, jolloin valmisteltiin laitospaikkojen muuttamista tehostetuksi palveluasumiseksi.

Ennaltaehkäisevät kotikäynnit aloitettiin 75 vuotta täyttävillä. Kotiin kuljetettavat ateriapalvelut aloitettiin yksityisen toiminnanharjoittajan lopetettua ao. toiminnan. Muistisairaiden palveluneuvoja aloitti toiminnan vuoden alussa. Hausjärvi ja Loppi ostavat palvelua. Hoitajien vakansseja lisättiin kolmella (kaksi kotipalveluun ja yksi Riihikotiin), joita ei säästösyistä voitu ottaa käyttöön.

Tukipalveluita karsittiin säästösyistä. Asunnonmuutostöiden määrärahaa karsittiin ja päivätoiminnan ostaminen lopetettiin Inkilänhovista.

Lapsiperheiden kotipalvelun saatavuutta parannettiin tarkentamalla toimenkuvia ja asiakkaaksitulon prosessia.

Riihikodin kolmivaiheinen peruskorjaus valmistui vuoden lopulla. Laitospaikkojen muuttamista tehostetuksi palveluasumiseksi valmisteltiin vuoden aikana avo- ja laitospalveluiden yhteisessä kehittämissyöryssä, työryhmissä ja koulutuksella. Laitospaikkojen muuttaminen tehostetuksi palveluasumiseksi aloitetaan vuodesta 2010 alkaen. Riihikodin keittiön toiminta siirtyi koulutoimen alaisuuteen.

Riihimäki on mukana laajassa Ikäihmisten kehittämishanke IkäKasteessa, joka alkoi keväällä Kanta-Hämeessä Polkka- osahankkeena. Tavoitteena on palveluiden, osaamisen ja laadun kehittäminen asiakaslähtöisesti. Polkka -hanke tukee Riihimäellä päivätoiminnan sekä Riihikodin lyhytaikaishoidon ja tehostetun palveluasumisen kehittämistä.

SOSIAALITYÖ

Sosiaalityön tehtävänä on tukea yksilöitä, perheitä ja yhteisöjä selviytymään sosiaalisista ongelmista sekä ennaltaehkäistä sosiaalisten ongelmien syntymistä. Sosiaalityöntekijät neuvovat ja ohjaavat asiakkaita erilaisten palvelujen piiriin, selvittävät asiakkaiden kanssa ongelmatilanteita sekä järjestävät tarvittavia tukitoimia asiakkaiden omatoimisen suoriutumisen edistämiseksi.

Sosiaalityön toimintayksikköjohtajana toimii johtava sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelun asiakastyötä tekevät viisi sosiaalityöntekijää, neljä perhetyöntekijää, Omauraluokan sosiaaliohjaaja sekä poliisilaitoksella toimiva seutukunnallinen (Hausjärvi, Loppi, Riihimäki) sosiaalityöntekijä.

Aikuissosiaalityötä tekevät alueellisen työnjaon mukaisesti kolme sosiaalityöntekijää sekä määräaikaisesti ajalla 1.5.2008–31.10.2009 henkilöstöyksikön työllistämismäärärahoihin palkattu osa-aikainen (60 %) sosiaalityöntekijä.

Kuntouttavasta sosiaalityöstä vastaavat kaksi sosiaalityöntekijää ja palveluohjaaja, jotka työskentelevät Riihimäen seudun työvoiman palvelukeskuksessa.

Kirjallisia toimeentulotukihakemuksia käsittelevät kolme osastosihteeriä. Heidän apunaan oli lisäksi sosiaalista luototusta hoitamaan palkattu määräaikainen osastosihteeri (31.8.2009 saakka) ja elatustukiasioita hoitanut osastosihteeri (1.9.2009 alkaen). Lisäresurssoinnin avulla toimeentulotukihakemukset saatiin käsiteltyä pääsääntöisesti lain määräämän seitsemän arkipäivän kuluessa.

LASTENSUOJELU

Lastensuojelulain mukaan lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä etusija erityiseen suojeluun. Lastensuojelu on yhteistyötä lasten vanhempien sekä eri viranomaistahojen kanssa vaikeuksiin joutuneiden lasten, nuorten ja perheiden auttamiseksi.

1.1.2008 voimaan tullut uusi lastensuojelulaki (417/2007) uudisti lastensuojelun menettelytapoja ja päätöksentekoprosessia. Laissa on määritelty aiempaa tarkemmin lastensuojeluasian vireille tulo ja lastensuojelun asiakkuuden alkaminen. Sosiaalityöntekijän on arvioitava välittömästi kiireellisen lastensuojelun tarve sekä seitsemän arkipäivän kuluessa ratkaistava johtaako lastensuojeluilmoitus lastensuojelutarpeen selvitykseen, jonka on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lastensuojeluasian vireille tulosta.

Vuonna 2009 lastensuojeluun tuli 415 (408) lastensuojeluilmoitusta, jotka koskivat 276 (269) eri lasta tai nuorta. Lastensuojeluilmoitusten ikäjakauma oli: 0–2v: 33, 3–6v: 42, 7–12v: 82, 13–15v: 67, 16–017v: 52. Eniten lastensuojeluilmoituksia tuli poliisilta: 188, sosiaalipäivystäjiltä: 48, hätäkeskuksesta: 42, terveydenhuollosta: 35 ja kouluilta: 28. Nimettöminä tehtiin 13 lastensuojeluilmoitusta ja 4 tehtyä ilmoitusta raukesi aiheettomina.

Lastensuojelua toteutetaan ensisijaisesti erilaisin avohuollon tukitoimin, jotta lapset/nuoret voisivat asua omissa kodeissaan. Avohuollon tukitoimia voivat olla lapsen tai perheen ongelmista ja tarpeista riippuen sosiaalityöntekijän ohjaus ja neuvonta, lastensuojelun perhetyö, ohjaus erityispalveluihin (perheneuvola, psykiatrian poliklinikka), koulunkäynnin tukeminen tai päivähoito, tukiperhe / tukihenkilö, taloudellinen tuki harrastuskuluihin tai lyhytaikainen laitossijoitus.

Vuonna 2009 tukiperhetoiminnan piirissä oli 33 lasta:

- 15 yksityisessä tukiperheessä vieraili 24 lasta
- 5 Pelastakaa Lapset ry:n tukiperheessä vieraili 9 lasta

Kun lapsen tai nuoren elinolosuhteet vaarantuvat vakavasti, hänen elämäntilanteensa on turvattava huostaanoton ja sijaishuollon keinoin sekä sijaishuollon päätyttyä järjestettävä hänelle jälkihuolto 21 ikävuoteen saakka.

Uuden lastensuojelulain myötä sosiaalihuollon johtava viranhaltija tekee asianosaisten suostumukseen perustuvat päätökset lapsen huostaanotosta ja sijaishuoltoon sijoittamisesta. Asianosaisten vastustaessa tehdään hallinto-oikeudelle huostaanottohakemus. Vuonna 2009 Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen toimitettiin 3 (5) huostaanottohakemusta.

Avohuollon tukitoimien piirissä oli 319 (367) lasta, joista uusia asiakkaita oli 70 (135). Avohuollon tukitoimena sijoitettiin 34 (21) lasta. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin 15 (22). Turvakoteihin sijoitettiin 2 (1) äitiä ja 3 (3) lasta. Suluissa olevat luvut ovat vuoden 2008 vastaavat luvut.

Tilastotietoja lastensuojelusta	Vuosi 2009	Vuosi 2008
Sijoitettujen lasten / nuorten määrä 31.12.2009 (avohuolto, sijaishuolto, jälkihuolto)		
Yhteensä, joista	68	56
- perhehoito	27	22
- Mäkikujan perhekoti	11	9
- ammatilliset perhekodit / pienryhmäkodit	27	20
- koulukodit	2	-
- koti / itsenäisesti asuen (huostassaolevat)	4	5
Lastensuojeluilmoitukset	415	408
Huostaanotettujen lasten määrä 31.12.2009	57	45
Huostaanotetut, vuoden aikana	15	6
- tyttöjä	11	3
- poikia	4	3
vastentahtoisia	2	2
kiireelliset	15	22
Mäkikujan perhekodissa vuoden aikana olleet sijoitukset	32	32
Perhekuntoutus laitoshoidona		
- lapsi vanhemman/vanhempien mukana (päihde tai muu syy)	1 perhe	9 perhettä
Jälkihuolto vuoden aikana	26	22

LASTENSUOJELUN PERHETYÖ

Lastensuojelun perhetyö on lastensuojelulain mukainen avohuollon tukitoimi, jonka sisältö ja tavoitteet määritellään suunnitelmallisesti asiakasperheiden tarpeiden mukaisesti. Perhetyössä on käytössä sähköinen perhetyön suunnitelma, joka toimii työvälineenä sekä perheille että työntekijöille. Uudet asiakasperheet ohjautuvat perhetyöntekijöille sosiaalityöntekijöiden tekemien läheteiden perusteella.

Lastensuojelun perhetyötä tehdään pääsääntöisesti perheiden kotona. Perhetyöntekijä voi esimerkiksi antaa keskusteluapua ja tukea erilaisissa arjen toiminnoissa, lasten kasvatukseen liittyvissä tilanteissa tai järjestää lapsille heidän kasvuaan ja kehitystä tukevia toimintoja.

Lastensuojelun perhetyössä on ollut 1.1.2009 alkaen neljä sosiaaliohjaajan tointa. Työntekijävaihdosten vuoksi yhden perhetyöntekijän sijaisuus on ollut osan vuodesta täyttämättä. Perhetyön toimitilat siirtyivät kesäkuussa Peltosaaresta (Peltotupa) Junailijankadun sosiaalikeskukseen (Junailijankatu 14, 1.krs).

Vuonna 2009 lastensuojelun perhetyön asiakkuudessa oli 43 (39) perhettä, joihin tehtiin 1 063 (1 112) kotikäyntiä.

Perhetyön työtehtävien ohella perhetyöntekijät osallistuivat sosiaalityöntekijöiden työpareina lastensuojelulain 27 §:n perusteella tehtävään lastensuojelutarpeen arviointiin 7 (8) perheessä. Kartoitustyöskentelyyn liittyviä kotikäyntejä tai tapaamisia oli 63 (66). Lisäksi perhetyöntekijät ovat osallistuneet sosiaalityöntekijöiden työparina lastensuojeluilmoitusten tarkistuksiin sekä olosuhdeselvitysten laadintaan.

Perhetyöntekijät toimivat myös Mäkikujan perhekodilla hoitajien sijaisina 6 (6) kertaa henkilökunnan osastokokousten ajan. Lisäksi perhetyöntekijä oli läsnä 8 (26) kertaa 1 (2) lastensuojelun asiakasperheen lapsen ja etävanhemman tapaamisissa.

MÄKIKUJAN PERHEKOTI

Perhekoti tarjoaa lapsille ja nuorille perushoitoa, virikkeellistä toimintaa, korjaa-vaan kasvatusta ja kokonaisvaltaista kasvun tukemista ympäri vuorokauden sekä tukee perheitä kasvatustyössä.

Perhekodin vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvat johtaja, neljä kasvattaja-hoitajaa, yksi ohjaaja, kaksi hoitajaa, yksi ruokapalveluvastaava ja yksi lastenkotiapulainen.

Perhekodissa on toteutettu lastensuojelulain mukaista laitoshoidoa. Paikkaluku on 10. Paikat jakautuvat osastoon, jossa on eri-ikäisiä lapsia sekä nuorten asu-misyksikköön, jossa enimmillään voi olla neljä nuorta. Osa perhekodin henkilökunnasta tekee myös lastensuojelun perhetyötä.

Lastensuojelun laitoshoidossa hoitopäiviä vuonna 2009 oli 3 667 (3 970) ja eri lasten/nuorten lukumäärä oli 32 (32).

OMAUURA

Omaura on aloittanut toimintansa pajakouluna vuonna 1992 koulutoimen, perusturvatoimen ja nuorisotoimen yhteishankkeena. Mäkikuja 15:ssä sijaitseva Omaura on yksi Karan koulun luokka, jossa on 10 oppilaspaikkaa peruskoulun 9. luokkalaisille. Omaura-opiskelussa painottuu työssäoppiminen. Omaurassa työskentelee koulutoimen alainen opettaja ja perusturvakeskuksen sosiaalihoaja. Opettaja kantaa päävastuun opetuksesta ja sosiaalihoaja vastaa oppilaiden työharjoittelusta ja tukee oppilaita koulunkäynnissä sekä elämänhallintaan liittyvissä asioissa.

Lukuvuonna 2008 -2009 Omaurassa opiskeli yhteensä 10 nuorta: kolme tyttöä ja seitsemän poikaa. Keväällä 2009 peruskoulun päättötodistuksen sai yhdeksän oppilasta. Yksi oppilas on jatkanut opiskelua Omaurassa äitiystiövuoksi tavoitteena saada päättötodistus keväällä 2010. Kaikki keväällä 2009 päättötodistuksen saaneet saivat opiskelupaikan ammatillisista oppilaitoksista.

Lukuvuoden 2008-2009 syksyllä järjestettiin Riihisalon leirikeskuksessa kaksipäiväinen aloitusleiri, jossa olivat mukana koulutoimen sosiaalihoaja ja lastensuojelun perhetyöntekijä. Lukuvuoden alussa käytiin jokaisen oppilaan ja heidän vanhempiansa kanssa HOPS –keskustelut ja vanhemmille järjestettiin vanhempainilta. Sosiaalihoaja osallistui lukuvuoden aikana myös päihdetyöryhmän ja SEO -ryhmän kokouksiin. Kevätlukukausi päättyi Hämeenlinnan vankilamuseoon ja Aulangon kylpylään tehtyyn luokkaretkeen.

Omauran oppilaat olivat pääsääntöisesti työharjoittelussa Riihimäellä. Työssäoppimispaikkoina olivat: Kuljetusliike V.Hirvonen, Nuorten työpaja Etappi, Junailijankadun päiväkotit, Hirsimäen päiväkotit, Jim&Jill, Tiimari, Itella Oyj, Lasimuseo, Riihimäen ABC-liikenneasema, Tähtisauna, Riihimäen Prisma, Leipomo Laine, Hirsimäen S-Market, EHV-Trade Oy, Riihimäen keilahalli, Valion jäätelökioski, Sako, Riihimäen RTV, Siwa (Välittäjä 3 -5) ja koulutoimen puusepän työpiste. Lisäksi työharjoittelupaikkoina toimivat Ryttylän kiinteistöpalvelut ja Järvenpään äänistudio.

SOSIAALITYÖNTEKIJÄ POLIISILAITOKSELLA OSANA MONIAMMATILLISTA ANKKURI-TIIMIÄ

Kanta-Hämeen poliisilaitoksen Riihimäen poliisiasemalla on toiminut ajalla 1.8.2004 - 31.7.2008 Hausjärven kunnan perusturvan työsuhteessa ollut sosiaalihoaja. 1.8.2008 alkaen tehtävä muutettiin sosiaalityöntekijän viraksi ja viran hallinnointi siirtyi vuoden 2009 alussa Riihimäelle. Seutukunnallisesti toimivan sosiaalityöntekijän kustannukset on jaettu kuntien kesken asukaslukuun perustuen: Riihimäki 62,3 %, Hausjärvi 19,4 % ja Loppi 18,3 %.

Poliisilaitoksen sosiaalityöntekijän työhön kuuluu lastensuojeluun sekä perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyviä tehtäviä. Sosiaalityöntekijä toimii linkkinä poliisin ja kuntien sosiaalityön välillä; hän välittää tietoa asiakkaista, osallistuu säännöllisesti kolmen kunnan lastensuojelutiimeihin, tapaa lapsia perheineen ja toimii oman ja Ankkuri-tiimin työskentelyn ohella työparina poliisille, sosiaalityöntekijöille, koulukuraattoreille tai perhetyöntekijöille. Tavoitteena on erityisesti lasten ja nuorten osalta mahdollisimman varhainen ja nopea puuttuminen ongelmatilanteisiin. Asiakkaat ohjautuvat pääosin poliisilta, mutta myös kuntien perusturvatoimien kautta sekä asiakkaiden oman tai esimerkiksi kouluilta tulevien yhteydenottojen perusteella. Sosiaalityöntekijällä on käyttöoikeudet seutukunnan kuntien lastensuojeluohjelmiin. Kaikista poliisin tietoon tulleista alaikäisten tekemistä rikoksista kirjataan lastensuojeluilmoitukset. Sosiaalityöntekijä tapaa pääasiassa kaikki ensikertalaiset rikosentekijät työparinaan Ankkuri-tiimin työntekijä.

Apuna sosiaalityöntekijällä on loka-marraskuussa 2009 hankkeena käynnistynyt Ankkuri-toiminta, jota hallinnoi Sosiaalikehitys Oy. Ankkuritoiminnan tavoitteena on moniammatillisen tiimin keinoin puututtua nuorten rikosteluun ja luoda nopean palvelun ja keskeytymättömän palveluketjun avulla varhaisen puuttumisen keinoja ja vaihtoehtoja ulos rikoskierteestä. Ankkuri-tiimissä toimii sosiaalityöntekijän lisäksi poliisilaitokselta tutkija, psykiatrinen sairaanhoitaja ja erityisnuorisotyöntekijä (25 %:n työpanos). Tiimi tekee läheistä yhteistyötä myös sovitte- luohjaajan kanssa sekä nuorten päihteiden käyttöön liittyen Nuorten palvelupiste Nupin ehkäisevän päihdetyöntekijän ja "Valomerkki"-toimintaan osallistuvien työntekijöiden kanssa.

Asiakastyön ja säännöllisten tiimien lisäksi poliisilaitoksen sosiaalityöntekijä toimii erilaisissa moniammatillisissa yhteistyöryhmissä sekä lähisuhdeväkivaltatyöryhmän puheenjohtajana. Poliisilaitoksen sosiaalityöntekijä toimii myös Riihimäen seudun sosiaalipäivystyksen koordinaattorina ja tekee vuosittain 12 sosiaalipäivystysvuoroa.

SEUTUKUNNALLINEN SOSIAALIPÄIVYSTYS

Riihimäki, Hausjärvi ja Loppi ovat järjestäneet 1.1.2007 alkaen virka-ajan ulkopuolisen sosiaalityön akuuttipalvelut seudullisena sosiaalipäivystyksenä. Sosiaalipäivystys toteutetaan sosiaalityöntekijöiden varallaolona viikonloppuisin (perjantai klo 16.00 – maanantai klo 8.00) sekä arkipäivinä. Vuoden 2009 päivystysvuorot määräytyivät väestötietojen mukaisesti: Riihimäki 36, Hausjärvi 11 ja Loppi 10. Poliisilaitoksen sosiaalityöntekijä toimii sosiaalipäivystyksen koordinoijana sekä tekee vuosittain 12 päivystysvuoroa.

Sosiaalipäivystyksenä hoidetaan vain kiireelliset lastensuojeluun liittyvät asiat:

- lastensuojelun tai muun huollon tarpeen selvittäminen tilanteissa, joissa lapset jäävät vaille hoitoa huoltajan kykenemättömyyden tai perhekriisin vuoksi (päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat, tapaturma, sairauskohtaus, itsemurha tms. äkillinen tapahtuma)
- perhe- ja lähisuhdeväkivaltatilanteet
- lapsen tai nuoren erityiset vaikeudet (itsemurhahauka, seksuaalinen hyväksikäyttö, päihteet, raiskaus, karkailu, rikokset tai muut nuorten vakavat selviytymisvaikeudet)

Yhteydenotot sosiaalipäivystykseen tulevat vain viranomaisten välityksellä; poliisin, hätäkeskuksen, päivystävän lääkärin, sairaankuljetuksen tai muiden sosiaalipäivystysten kautta. Työtehtävät hoidetaan useimmiten yhteistyössä poliisin ja päivystävän terveydenhuollon kanssa konsultaation ja mahdollisen virka-avun keinoin.

Vuoden 2009 aikana sosiaalipäivystyksessä tehtiin yhteensä 99 (77) tuntia aktiiviyötä. Päivystysasiakkaita tuli Riihimäeltä 48 (34), Lopelta 12 (10), Hausjärveltä 9 (6) ja muista kunnista 6 (4). Yhteydenotot tulivat enimmäkseen hätäkeskuksen kautta. Syinä olivat lastensuojelu, päihteet, mielenterveysongelmat ja perheväkivalta. Päivystystehtävät hoidettiin pääasiassa puhelimitse. Sosiaalipäivystäjä lähti kotikäynnille tai muulle tapahtumapaikalle 18 (9) kertaa. Päivystäjille järjestettiin yksi väkivaltatyöhön liittyvä koulutus Hyvinkään kriisikeskuksen Suojattu lapsuus –hankkeen kautta.

PERHENEUVOLA

Perheneuvola palvelee perheitä ja viranomaisia lapsen psyykkisen kasvun kriiseissä ja häiriöissä sekä perheongelmissa. Palveluihin on kuulunut myös lasten puheterapia vuoden 2009 loppuun saakka.

Virkoja perheneurolassa on 7,5, joista 4 psykologia, 1 sosiaalityöntekijä, 2 puheterapeuttia ja yhteinen toimistovirkailija A-klinikan kanssa. Lastenpsykiatrin palveluja saatiin ostopalveluna MedOne Oy:ltä. Työntekijöissä oli vaihtuvuutta ja osa-aikaisuuksia siten, että yli yhden työntekijän panos puuttui reilun puolen vuoden ajan, mikä näkyy suoritteiden määrässä, 6100 (6752). Asiakasperheiden määrä laski myös hieman, 383 (410), mutta asiakkaita kirjattiin silti enemmän, 1 055, kuin viime vuonna (950). Asiakkaista oli lapsia 447 (422).

Asiakkaiden moninaiset ongelmat tekevät työskentelyn entistä haastavammaksi. Alle kouluikäisissä ei tyttöjen ja poikien osuudessa ole suurtakaan eroa, mutta kouluikäisinä pojat oirehtivat kaksi kertaa useammin kuin tytöt. Ilmoittautumissyynä ovat tällöin levottomuus, keskittymisvaikeudet ja aggressiivinen käyttäytyminen. Lasten oireiden taustalla on usein vanhempien välisiä ristiriitoja, perheiden hajoamista ja perheväkivaltaa. Monessa tapauksessa joudutaan lapsen asioissa työskentelemään uusperhekokonaisuuksien kanssa. Käynnit painottuvat selvästi tutkimus-, ohjaus- ja neuvontatyyppisiin, mikä kertoo työpaineesta.

Asiakasmäärät ovat liian suuria työntekijämäärään nähden. Asiakkaat joutuvat odottamaan pitkään ensimmäistä aikaa eikä perheille kyetä antamaan sellaisia palveluja, jotka heitä parhaiten hyödyttäisivät. Vuoden 2008 lopulla hyväksyttiin valtuustossa uuden perheneuvojan viran perustaminen, mutta kaupungin taloudellisesta tilanteesta johtuen sille ei ole saatu täyttölupaa.

Lasten erityispalveluiden koordinointi

Yhteistyö oppilashuoltohenkilöstön kanssa jatkui ennalta sovittuina kokoontumina sen jälkeen, kun oppilashuollon työntekijät hajasijoitettiin kouluille. Koulun aloitusvaiheen arvioinnit ja tutkimukset on tehty esikoulujen, oppilashuollon ja perheneuvolan yhteistyönä. ADHD- ja autismikirjon lasten diagnosoinnissa ja kuntoutuksessa on pyritty seuraamaan Kanta-Hämeen keskussairaalan alueella yhdessä laadittuja käypä-hoito –suosituksia. Terveyskeskuksen lasten kuntoutustyöryhmää on kehitetty moniammatilliseksi, yli hallintokuntarajojen toimivaksi työryhmäksi, joka arvioi lapsen jatkotutkimusten tarpeen, suunnittelee ja seuraa kuntoutusta. Kanta-Hämeen keskussairaalan lastenneurologin käynneillä (noin neljä kertaa vuodessa) on mahdollisuus konsultoida hänen alansa erityiskysymyksissä.

Terapiapalvelut

Perheneuvolan omien terapioiden monipuolisesta tarjonnasta pyrittiin huolehtimaan. Yksilö- ja perheterapiat ja theraplay-hoidot ovat pääasiallisimmat hoitomuodot. Ostopalvelumahdollisuus lasten pitkiin terapioihin jatkui Kanta-Hämeen keskussairaalan kautta perheneuvolan läheteillä vähäisessä määrin.

Syrjäytymis- ja psyykkisessä haavoittumisvaarassa olevien lasten varhainen tunnistaminen ja tukeminen

Lasten kehityksen luonnollinen seuranta tapahtuu pääosin lastenneuvoloissa. Aluekohtaisissa ennalta sovituissa palaverissa tuetaan terveydenhoitajia lasten mahdollisten häiriöiden ja niille altistavien tekijöiden tunnistamisessa ja lasten ja perheiden mahdollisimman varhaisessa hoitoon ohjaamisessa. Päivähoidon tilanteisiin tutustuminen tapahtuu kiertävien lastentarhanopettajien kanssa tapahtuvan säännöllisen yhteistyön kautta. Lastensuojelutyöntekijöiden kanssa mietitään lasta ja perhettä hyödyttävimpien palveluiden löytämistä ja ajoitusta. Yhteistyö kaikkien em. tahojen kanssa on tärkeää, koska puutteellista vanhemmuutta ja perheväkivaltaa on yhä enemmän perheneuvolan asiakasaineksessa. Lastensuojelun asiantuntijaryhmään osallistuminen koetaan tärkeäksi ja sinne on toivottu tapauksia käsiteltäväksi nykyistä aikaisemmassa vaiheessa. Syrjäytymisen ehkäisemistyötä perheneuvolassa tehtiin mm. hoitamalla lasten ja perheiden akuutteja kriisejä ja traumoja sekä toisaalta työstämällä lasten oirehinnan taustalla olevia hoitamatta jääneitä traumoja.

	Vuosi 2009	Vuosi 2008
Suoritteet		
Asiakaskäynnit	4628	4792
Konsultaatio- ym. yhteistyösuoritteet	1207	1563
Asiakaspuhelut	265	397
Suoritteet yhteensä	6100	6752
Asiakkaat		
Riihimäki	731	650
Loppi	87	79
Hausjärvi	190	177
Janakkala	44	42
Muut kunnat	3	2
Asiakkaat yhteensä	1055	950
Asiakasperheitä	383	410
Asiakaslapsia	447	421
Perheasioiden sovittelu		
Asiakkaat	34	19
Käynnit	143	148
Kehitysvammaisten käynnit	6	15
Kehitysvammaisten neuvottelut ja lausunnot	-	16
Asiakaspuhelut	-	6
Kehitysvammaiset asiakkaat	2	5
Päivähoidon puheterapia (ei sisälly perheneuvolan tilastoihin)		
Lapset	8/2009 aloitti 2. puh.ter. ja hänen käyntinsä	107
Tutkimussuoritteet	sisältyy penen käynteihin	109
Puheterapiat		484

LASTEN HUOLTO- JA TAPAAMISASIAAT

Lapsen huollosta, tapaamisesta ja asumisesta tehtyjä sopimuksia vahvistettiin 173 (216). Huoltajuus selvityksiä oikeudelle annettiin 9 (4).		
	Vuosi 2009	Vuosi 2008
Huoltajuudesta sovittiin:		
- yhteishuoltajuus	160	135
- huolto yksin äidille	13	6
- huolto yksin isälle	0	3
Yhteensä	173	144

Lastenvalvojan virkoja oli yksi.

PERHEASIAINSOVITTELU

Perheasiainsovittelevia Riihimäellä antoivat edelleen perheneuvola, A-klinikka ja seurakunnan perheasiainsovitteleva keskus.

AIKUISSOSIAALITYÖ

TOIMEENTULOTUKI

Toimeentulotuki on viimesijainen toimeentuloturvan muoto tilanteissa, joissa henkilön tai perheen tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Tuen maksaminen perustuu toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997). Lisäksi toimeentulotukihakemusten käsittelyssä noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön lain soveltamisesta antamia ohjeita (Opas toimeentulotukilain soveltajille 2007:11).

1.1.2008 voimaan tulleen toimeentulotukilain 14§:n muutoksen myötä toimeentulotukihakemusten käsittelylle säädettiin määräaika. Kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Muussa tapauksessa päätös on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta.

Vuonna 2009 perus- ja täydentävää toimeentulotukea myönnettiin 3 024 (2 708) milj. euroa. Toimeentulotuen saajina oli 1 543 (1 421) riihimäkeläistä kotitaloutta.

Varsinaisen toimeentulotuen lisäksi voidaan myöntää myös ehkäisevää toimeentulotukea. Sen tarkoituksena on edistää henkilön tai perheen sosiaalista turvallisuutta, tukea asiakkaan omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää muun muassa tuen saajan aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, asumisen turvaamiseksi, ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi. Vuonna 2009 ehkäisevää toimeentulotukea myönnettiin 22 234 (55 865) euroa.

Paluumuuttajille myönnetty toimeentulotuki korvataan kunnalle valtion varoista kuuden kuukauden ajalta. Paluumuuttajille maksettiin vuonna 2009 toimeentulotukea 12 260 (20 705) euroa.

Perusturvakeskus voi lainsäädännössä mainituin perustein huolehtia ns. välitystiliasiakkaiden tulojen (eläkkeiden tai sosiaalietuuksien) ja menojen hoitamisesta silloin, kun asiakas ei kykene itse hoitamaan raha-asioitaan eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa. Tulojen periminen välitystilille edellyttää asiakkaan suostumusta. Välitystililtä hoidetaan asiakkaan laskuja sekä maksetaan sovituin väliajoin käyttövaroja asiakkaan pankkitilille. Vuoden 2009 lopussa välitystiliasiakkaita oli 33 (30).

RIIHIMÄEN SEUDUN TYÖVOIMAN PALVELUKESKUS

Riihimäen seutukunnan työvoiman palvelukeskus on Riihimäen kaupungin, Hausjärven ja Lopen kuntien, Riihimäen työvoimatoimiston, Kelan ja Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän sekä EKES-Yrityspalveluiden yhteinen toimintamalli.

Työvoiman palvelukeskuksen toimitilat siirtyivät 1.2.2009 alkaen perusturvakeskuksen yhteyteen Jarrumiehenkatu 15:een, Hausjärvellä ja Lopella työskennellessään kunnan osoittamissa työtiloissa ja työpajassa. Palvelukeskuksen henkilökuntaan kuuluvat perusturvan kaksi sosiaalityöntekijää ja palveluohjaaja sekä työvoimahallinnon puolelta palvelukeskuspäällikkö ja kolme työvoimaohjaajaa. Tarvittaessa apuna voidaan käyttää asiantuntijalääkäreitä, ammatinvalintapsykologeja, terveydenhoitajia sekä Kelan asiantuntijuutta.

Työvoiman palvelukeskus tarjoaa palveluja ensisijaisesti vaikeasti työllistyville työnhakijoille sekä alle 25-vuotiaille nuorille, jotka eivät ole kiinnittyneet koulutukseen tai työmarkkinoille, ja jotka tarvitsevat sekä kunnan että työhallinnon moniammatillisia palveluita. Palvelukeskuksen asiakkuus kestää enintään kaksi vuotta ja asiakkailta edellytetään sitoutumista oman työllistymisen aktiiviseen edistämiseen. Tavoitteena on saavuttaa yhdessä asetettu päämäärä, joka voi johtaa työllistymiseen, koulutukseen, kuntoutukseen tai eläkeratkaisuun.

Vuonna 2009 palvelukeskuksessa oli asiakkaana 341 (446) seutukunnan työtöntä työnhakijaa. Lisäksi palvelukeskuksessa asioi Riihimäen kaupungin perusturvakeskuksen toimeentulotukiasiakkaita n. 260 (n. 220). Palvelukeskuksen asiakkaiden aktivointiaste (asiakkaat erilaisissa työvoimapolitiittisissa toimenpiteissä) oli vuoden lopussa 35,8 % (31,2 %).

KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA

Kuntouttavasta työtoiminnasta 1.9.2001 alkaen voimassa ollut laki velvoittaa kunnan sosiaalitoimen ja työvoimaviranomaisten tekemään aktivointisuunnitelman yhteistyössä pitkään työttömänä olleen, työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saaneen asiakkaan kanssa. Lain tavoitteena on pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja ehkäisy sekä työttömien elämänhallinnan parantaminen.

Alle 25-vuotiaalle kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen on velvoittavaa ja kieltäytyminen johtaa työmarkkinatuen määräaikaiseen katkaisuun tai toimeentulotuen alentamiseen. Yli 25-vuotiaalle kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen on vapaaehtoista.

Kuntouttavan työtoiminnan piiriin tuleville tehdään aktivointisuunnitelma, johon sisältyy esim. kunnan järjestämä työntekomahdollisuus. Tämä työ voi olla osaaikaisista (1-5 pv/viikko, 4-8 h/pv) ja kestää kolmesta kuukaudesta kahteen vuoteen. Kyseessä ei ole työsuhte eikä siitä makseta palkkaa.

Riihimäellä kuntouttavan työtoiminnan organisointia, toteutusta ja seuranta hoitaa Riihimäen seutukunnan työvoiman palvelukeskus. Erityisesti kuntouttavaan työtoimintaan tarkoitettuja yksiköitä ovat nuorten työpaja Etappi ja Remonttiryhmä.

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuoden 2009 aikana 57 (37) asiakasta, joista 25 % naisia ja 42 % alle 25-vuotiaita. 56 % sopimuksista keskeytyi pääsääntöisesti päihteistä johtuvien poissaolojen takia. Kuntouttava työtoiminta päättyi myös eläkkeelle pääsyn (2 %), sairausloman (2 %), palkkatyön (3,5 %), työelämävalmennuksen / työharjoittelun (3,5 %), opiskelun (2 %) ja paikkakunnalta muuton (2 %) vuoksi.

Remonttiryhmä on henkilöstöyksikön alaisuuteen, työvoiman palvelukeskuksen yhteyteen vuonna 2006 perustettu kuntouttavan työtoiminnan ryhmä kahdelletoista miehelle. Remonttiryhmällä ei ollut käytössään omia työtiloja, joten ryhmä työskenteli kaupungin yksiköissä pääsääntöisesti muutto-, kunnostus- ja ulkotöissä. Elämänhallinnan ja arjen tueksi järjestettiin liikuntaa ja virkistyspäiviä. Kaksi ryhmänohjaajaa on palkattu määräajaisesti korkeimmalla korotetulla palkkatuella. Vuoden 2009 aikana ryhmään ohjattiin 26 asiakasta, joista kaksi työllistyi vuoden aikana avoimille työmarkkinoille ja 11 jatkaa kuntouttavassa työtoiminnassa vuonna 2010.

Työpaja Etappi on kaupungin henkilöstöyksikön alaisuudessa, mutta tiiviissä yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa oleva ensisijaisesti kuntouttavaan työtoimintaan tarkoitettu nuorten työpaja kahdelletoista nuorelle. Vuonna 2009 Etapin asiakkaista 27 on ollut kuntouttavassa työtoiminnassa. Keväällä 2009 Etappi muutti toimintakeskus Rivakan tiloista omiin tiloihin, osoitteeseen Kuoppakatu 10.

Kuntouttavan työtoiminnan paikkoja Riihimäen kaupungin työyksiköissä ovat olleet vuonna 2009 Vienokoti (1), Rivakka (1) ja koti- ja vanhuspalvelutoimisto (1), yhteensä 3 asiakasta. Yhdistyksistä paikkoja ovat tarjonneet Elämän eväät ry. (1), Riihimäen seudun Koivukoti ry. (3) ja Sadonkorjuu -hanke (1), yhteensä 5. Sadonkorjuu -hanke tarjosi kuntouttavan työtoiminnan ryhmän ajalla 11.11.2008–10.2.2009, tiistaisin neljän tunnin ajan. Ryhmään osallistui yksi riihimäkeläinen asiakas.

Toimintapäiviä kuntouttavassa työtoiminnassa on kertynyt vuonna 2009 kaikkiaan 2 299 päivää. Valtio maksoi Riihimäen kaupungille korvauksena kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä 23 196,91 euroa.

Valtuustoaloitteesta liikkeelle lähtenyt kuntouttavan työtoiminnan koulutus kaupungin yksiköiden esimiehille järjestettiin 17.12.2009 työvoiman palvelukeskuksen toimesta. Koulutuksen pääasiallinen tavoite oli löytää kuntouttavaa työtoimintaa tarvitseville soveltuvia työtehtäviä kaupungin työyksiköistä. Koulutukseen osallistui noin 30 esimiestä.

TOIMEENTULOTUELLA TYÖLLISTÄMINEN

Vuonna 2009 toimeentulotuen määrärahasta käytettiin 27 171 (43 621) euroa (ilman sivukuluja laskettuna) sosiaalityön asiakkaiden työllistämiseen.

Työllistämisen pääasiallisina perusteina olivat lastensuojeluasiakkuus, lastensuojelun jälkihuolto sekä nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Toimeentulotuella työllistettiin tilanteissa, joissa nuori ei ollut oikeutettu saamaan työharjoittelupaikkaa työvoimapolitiisin keinoin ikänsä tai muun erityisen syyn vuoksi. Nuorten työharjoittelupaikkana maksettiin 23,50 euroa/päivä kuuden tunnin työpäiviltä.

Toimeentulotuella työllistettiin vuonna 2009 yhteensä 31 (42) henkilöä. Kaikki työllistetyt olivat alle 25-vuotiaita. Työsuhteiden pituus vaihteli yhdestä viikosta useampaan kuukauteen. Seitsemän nuorta työllistettiin lyhytaikaisesti useamman kerran, joten tehtyjä työsopimuksia oli vuonna 2009 yhteensä 39 (50). Työharjoittelupaikat löytyivät Riihimäen kaupungin toimintayksiköistä sekä paikallisista yrityksistä. Työsopimuksista 22 (33) tehtiin lastensuojelullisin perustein kesätöihin työllistettäville 15 - 17-vuotiaille koululaisille.

SOSIAALINEN LUOTOTUS

1.9.2008 aloitettu sosiaalinen luototus on tarkoitettu Riihimäellä vakinaisesti asuville pienituloisille ja vähävaraisille henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada kohtuuhintaista luottoa esimerkiksi vakuuksien puuttumisen tai maksuhäiriömerkinnän vuoksi.

Sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää, että hakija kykenee maksamaan kuukausittaiset lyhennykset ja korot tuloistaan. Luoton määrä on enintään 3 000 euroa ja maksuaika enimmillään viisi vuotta. Sosiaalista luototusta voidaan

myöntää henkilön tai perheen itsenäistä selviytymistä tukeviin tarkoituksiin esimerkiksi kodin hankintoihin ja asunnon muutostöihin, työn edellyttämän auton tai työvälineiden hankkimiseen, osamaksu- tai vuokratiloihin sekä pienehköjen velkojen maksujärjestelyihin.

Vuonna 2009 sosiaalisen luoton myöntämiseen oli varattu 30 000 euroa. Sosiaalisen luoton hakemuksia jätettiin 18 (17), joiden perusteella tehtiin 13 (9) myönteistä luottopäätöstä ja 5 (8) hakemusta hylättiin puuttuvan maksuvaran tai hakijan liian suuren velkamäärän vuoksi. Myönnetyn luoton määrä vaihteli 500 – 3 000 euroa. Useimmiten lainapäätös tehtiin perinnässä olevien laskujen maksuun. Pelkästään vuokratiloista selviytymiseen myönnettiin sosiaalista luottoa neljälle hakijalle.

PÄIHDEHUOLTO

Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä sekä siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja sekä edistää päihteiden ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta. Päihdehuolto jaetaan ehkäisevään sekä hoitavaan ja kuntouttavaan päihdetyöhön. Päihdetyötä toteutetaan kaupungin peruspalveluissa (esim. perusturvakeskus ja terveyskeskus), erityispalveluja tarjoaa puolestaan A-klinikka, psykiatrian poliklinikka, erikoissairaanhoidon ja vinkkitoiminta. Lisäksi ostopalveluina ja maksusitoumuksina hankitaan mm. hoito-, kuntoutus- ja asumispalveluita.

A-klinikan palveluja myydään Hausjärvelle, Lopelle ja Janakkalan Tervakoskelle. Nuorten palvelupiste Nupin palveluja myydään Hausjärvelle ja Lopelle.

A-KLINIKKA

A-klinikan tarkoitus on päihde-/riippuvuusongelmaisen ja hänen läheistensä voimavarojen löytäminen, muutoksen aikaansaaminen ja elämisen hallinnan saavuttaminen antamalla tietoa ja auttamalla ongelmien ratkaisussa sekä päihdeongelmien syntymisen ehkäiseminen yhteistyötä tekemällä.

Työntekijöitä A-klinikalla oli kertomusvuonna johtaja, yksi sosiaaliterapeutti, kaksi sairaanhoitajaa, joista toinen virka on nuorten hoitopalveluja varten. Toimistovirkailija toimi yhteisenä perheneuvolan kanssa. Vastaanottotyöntekijän tehtäviä on hoitanut 1.1.2009 alkaen työkokeiluna hallintokeskuksen uudelleen-sijoitusmäärärahalta palkkaama henkilö. Terveyskeskus on vastannut lääkäripalveluista alueellisen väestövastuun pohjalta. Lisäksi erikoislääkärin palkkaukseen saatiin 10 000 euron määräraha, jolla palveluja ostettiin 6 h/viikko syyskuun alusta alkaen.

Eri-ikäisten monipäihde- ja riippuvuusongelmien hoito vaatii verkostokeskeisen työotteen lisäksi vahvaa ajan tasalla olevaa tietotaitoa sekä kaiken tasoista yhteistyövalmiutta.

A-klinikan järjestämä huumeiden käyttäjien Vinkki-toiminta aloitettiin vuoden 2004 alusta 2 tuntia/viikko. Syyskuun alusta 2005 se on toiminut A-klinikan aukioloaikoina.

Tukiasuntotoiminta tuli A-klinikkatoimen alaisuuteen 1.1.2008. Tehtävän hoitamista varten A-klinikalle perustettiin tukiasumisohjaajan toimi.

	Vuosi 2009	Vuosi 2008
Suoritteet		
Asiakaskäynnit	5030	4856
Konsultaatiot	755	600
Suoritteet yhteensä	5805	5456
Asiakaskäynnit		
Yksilökäynnit	2724	2968
Ryhmäkäynnit	645	492
Perhe- tai muu läheiskäynti	1158	858
Kotikäynnit	503	538
Asiakkaat		
Riihimäki	396	410
Hausjärvi	45	50
Loppi	16	29
Janakkala	9	3
Muut	6	8
Asiakkaat yhteensä	472	500
Asiakkaista:		
- uusia	145	168
- miehiä	306	322
- naisia	166	178
Työpaikalta hoitoon ohjattuja oli 23 (19) henkilöä.		

NUPPI, NUORTEN PALVELUPISTE

Nuppi on nuorille suunnattu, syrjäytymistä ehkäisevä, matalan kynnyksen arviointi-, ohjaus- ja valistuspalveluyksikkö, joka toimii yhteistyössä viranomaisten, perheiden ja kolmannen sektorin kanssa. Nuppi tuli A-klinikkatoimen alaisuuteen 1.1.2006.

Nuorten palvelupiste Nupissa työskenteli 1 palveluohjaaja, 50 % työpanoksella terveyskeskuksen terveydenhoitaja ja 50 % työpanoksella ehkäisevä päihde-

työntekijä sekä kevästä 2009 tuetut opinpolut –projektin lähitutor, joka toimi Nuppi työryhmässä tavoitteena pääasiassa opiskeluasioissa asioivat nuoret.

Nupin asiakkaita ovat alle 25-vuotiaat nuoret, heidän vanhempansa, viranomais-toimijat ja –verkot sekä kolmas sektori Riihimäeltä, Lopelta ja Hausjärveltä. Nupissa oli vuoden 2009 aikana 214 eri asiakasta, joista riihimäkeläisiä 169, hausjärveläisiä 21 ja loppilaisia 10 henkilöä. Suoritteiden yhteismäärä oli 1 492. Riihimäkeläisten asioinneista kertyi 1 249, hausjärveläisten 163 ja loppilaisten osalta 80 suoritetta. Loppuvuodesta Nupin palveluohjaaja ja terveydenhoitaja kehittivät erityisesti teini-ikäisille äideille suunnatun ”Muurahaiset” – perhevalmennusmallin, jonka aloittamista tähdättiin vuoden 2009 alkupuolelle.

Vuodesta 2008 alkaen Nuppi aloitti myös palvelujensa myynnin Lopen ja Hausjärven kunnille. Ehkäisevän päihdetyön osalta oli jo muutamia Riihimäellä olevia toimintoja, jotka pystyttiin ottamaan suoraan käyttöön. Nupin palveluohjauksen osalta suurin haaste oli saada myös Lopen ja Hausjärven nuorten käyttöön oman kunnan perusturvan kustantama työharjoitteluraha. Palveluohjaajan toimesta tämäkin tärkeä työväline saatiin käyttöön vuoden lopulla.

Riihimäellä käynnistyi myös vuoden aikana seutukunnallinen Nuorten tuetut opinpolut –projekti, jonka toiminta-ajatus oli hyvinkin lähellä Nupin tekemää työtä. Näiden toimintojen järkevä yhteensovittaminen oli yhdessä muiden toimijoiden kanssa yksi läpi vuoden työstämisen alla olleista kehittämisalueista.

Nupin palveluohjaaja jatkoi myös yhteistyötä Nuorisoasuntoliiton Tyttö – team -ryhmän toiminnassa.

Sähköiseen ApuNuppi neuvontapalveluun tuli vuoden aikana 15 yhteydenottoa. Nuppi oli perinteisesti mukana 7. luokkalaisten kolmipäiväisissä Ryhmäytyspäivissä muiden nuorten kanssa työskentelevien kanssa. Nuppi teki myös yhteistyössä Harpin ja seutukunnan nuorisoyksiköiden kanssa tutkimuksen ja valistuskampanjan seutukunnan nuorten energijuomatottumuksista. Energijuomatutkimus sai valtakunnallistakin huomiota lehdistössä. Aihetta tuotiin esille myös kahdessa lukion vanhempainillassa ja Nupin osallistumisissa tapahtumissa.

Nupin ehkäisevän päihdetyön osalta saatiin valmiiksi kaupungin nuorisotyön ja seurakunnan nuorisotyön yhteinen puuttumismalli heidän omista tapahtumissaan mahdollisesti ilmenevään päihteidenkäyttöön. Valomerkkiin tuli vuoden aikana 28 asiakasta, joista ehkäisevä päihdetyöntekijä oli mukana 24 tapaamisessa. Muita kuin Valomerkki-asiakkaita ehkäisevällä päihdetyöntekijällä oli 20. Asiakastyöhön liittyviä suoritteita ehkäisevällä päihdetyöntekijällä oli 180, muita noin 300 suoritetta.

Ehkäisevä päihdetyöntekijä oli vuoden aikana mukana seuraavissa työryhmissä: Ankkurin suunnittelussa, Riihimäen kaupungin päihdetyöryhmässä ja Savuttomuustiimissä. Ehkäisevän päihdetyöntekijän rooli käynnistyneessä Ankkuri –toiminnassa keskittyi siihen, että Valomerkki –toiminta otettiin yhdeksi Ankkurin toimintamuodoksi. Tämän lisäksi ehkäisevä päihdetyöntekijä osallistui yhdessä erityisnuorisotyöntekijän kanssa räätälöityyn määräaikaiseen pienryhmätöimintaan huolta herättäneiden nuorten tueksi.

Ehkäisevä päihdetyöntekijä oli päävastuussa järjestäessään Ehkäisevän päihdetyön viikon yleisötapahtuman Prisman aulassa. Hän oli mukana Riihimäen kaupungin nuorisoyksikön järjestämissä koulujen päätös ”School’s out” – tapahtumassa, koulujen alkamis ”Beach party” – tapahtumassa ja ”Siisti Riksu” – tapahtumassa. Koivukoti ry:n kanssa yhteistyössä kannettiin järjestysvastuu ”Asunnottomien yön” toritapahtumasta.

Ostetut hoito- ja kuntoutuspalvelut

Hoitopaikka	Paikkakunta	asukkaat 2008	hoitovrk 2008	asukkaat 2009	hoitovrk 2009
A-klinikkasäätiö, katkaisuhuoltoasema	Hämeenlinna	13	104	12	112
Koivukoti yhdistys ry, selviämishuone	Riihimäki	8	10	8	10
Kalliolan kannatus- yhdistys ry	Nurmijärvi	1	35	1	59
Järvenpään sosiaalisairaala	Järvenpää	0	-	1	31
Kankaanpään A-koti	Kankaanpää	1	211	-	-
Helppi-yhteisö	Uimaharju	1	79	-	-
		24	439	22	212

Ostetut asumispalvelut

Hoitopaikka	Paikkakunta	asukkaat 2008	hoitovrk 2008	asukkaat 2009	hoitovrk 2009
Koivukoti yhdistys ry	Riihimäki	55	7006	54	7990
Hyvinkään Mäntylä ry	Hyvinkää	4	175	2	105
Lahden sininauha ry, Nousurinne	Lahti	1	12	-	-
Kaarnakoti ky	Jokioinen	1	6	-	-
		61	7199	56	8095

VARHAISKASVATUS

Lasten päivähoito on lakisääteinen subjektiivinen oikeus. Päivähoitoa on tarjottava määräaikojen puitteissa kaikille päivähoitopaikkaa hakeneille lapsille. Muuttunut taloudellinen tilanne ja väestönkasvun hidastuminen helpottivat lakisääteisestä tehtävästä selviytymistä.

Uunilinnun päiväkotitoiminta valmistui joulukuussa 2008, mutta varsinainen toiminta alkoi tammikuussa 2009. Varuskunnan päiväkodin toiminta sulautui Uunilinnun

toimintaan. Uusia päiväkotipaikkoja muodostui 45. Uunilinnun valmistumisen myötä aloitti toimintansa kaupungin toinen pienryhmä, jossa osa lapsista tarvitsee tavanomaista enemmän tukea kasvuunsa ja kehitykseensä. Kolmas pienryhmä aloitti toimintansa elokuussa Kontiontien päiväkodissa.

Erityispäivähoidon tilanne tasaantui selkeästi vuoden 2009 aikana. Keskustelun kautta selkeytettiin prosesseja ja luotiin yhteisiä toimintatapoja. Lisäksi tilanteen kohenemiseen vaikuttivat päiväkotien uudet pienryhmät.

Lasten kotihoidon tukea sai kuukausittain keskimäärin 623 lasta ja lasten kotihoidontuen kuntalisää, Riihimäki-lisää, 162 perhettä, joissa oli 251 alle kouluikäistä lasta. Riihimäki-lisän ehdot lievenivät 1.3.2009 alkaen.

Lakisääteinen yksityisen hoidon tuki nousi 1.1.2009 alkaen. Yksityisen hoidon tukea ja siihen liittyvää kuntalisää maksettiin joulukuussa 139 lapselle. Kaupungin varhaiskasvatuksen edustajat ja yksityiset palveluntuottajat kokoontuvat säännöllisesti. Lisäksi yksityisille palveluntuottajille on tarjottu mahdollisuus osallistua kaupungin järjestämiin koulutuksiin. Perhepäivähoito on mukana 2009 alkaneeissa Perhonen-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on:

1. Perhepäivähoidon varhaiskasvatussuunnitelma, joka on soveltamiskelpoinen muuttuvissa olosuhteissa
2. Perhepäivähoidon henkilöstön työssäjaksamisen tukeminen muutostilanteissa
3. Yhdessä Hausjärven kunnan kanssa luodaan malli osaamisen ja toiminnan kehittämiseen alalla yrittäjänä toimiville tai yrittäjyyttä suunnitteleville

VAKA- hankkeen (Varhainen puuttuminen monimuotoistuvassa varhaiskasvatuksessa) myötä varhaiskasvatuksen toimintatavaksi päätettiin vakiinnuttaa kasvatuskumppanuus. Vuoden 2009 aikana koulutettiin kuusi uutta kasvatuskumppanuuskouluttajaa ja tarjottiin peruskurssi 19 henkilölle. Kahden yksikön yhteisen johtajuuden kokeilua, PeO -projektia, jatkettiin ajalle 1.8.2009 – 31.12.2010. Projektissa kahdella eri yksiköllä, päiväkotia Otavalla ja Peltosaaren päiväkodilla, on ollut yhteinen johtaja.

Riihimäellä on yhdeksän kunnallista päiväkotia, useita omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia ja 14 ryhmäperhepäiväkotia. Aluesairaalan päiväkotia tarjoaa ympärivuorokautista hoitoa. Avointa varhaiskasvatusta tarjotaan Junailijankadun päiväkotiin kuuluvan Aapeli avoimen sekä Kirjauksen päiväkotiin kuuluvan Melukylän kellarin kerhoissa ja avoimessa päiväkodissa. Aapeli avoimessa toimii kerran viikossa maksullinen Naperoparkki.

Päivähoito ja koulutoimi järjestävät yhdessä perusopetuslain mukaista esiopetusta. Esiopetusta järjestetään Jukolan, Junailijankadun, Hirsimäen, Otavan, Peltosaaren, Kontiontien, Kirjauksen ja Aluesairaalan päiväkodeissa.

Riihimäellä oli vuoden lopussa kaksi yksityistä päiväkotia, päiväkotia Sini-Emilia ja Montessori-esikoulu, 4 (3) yksityistä ryhmäperhepäiväkotia ja 9 (9) yksityistä perhepäivähoitajaa. Yksityistä päivähoitoa tuetaan maksamalla lakisääteisen tuen lisäksi yksityisen hoidon tuen kuntalisää

Vuoden lopussa oli perusturvatoimen päivähoidossa ja esiopetuksessa 1 082 (1 126) lasta ja yksityisen hoidon tuen piirissä 139 (122) lasta.

Pienten lasten kotihoitoa tuetaan maksamalla kotihoidontuen kuntalisää, Riihimäki-lisää, tuen ehdot täyttävillä perheillä.

Päivähoidossa oli virkoja ja toimia yhteensä 252 (240), joista päiväkodeissa 133 (129), perhepäivähoidossa 108 (99) ja erityispäivähoidossa 11 (10). Vakansseista kuusi oli vuoden lopussa säästösyistä täyttämättä.

Päivähoidon ohjaajan virkoja on neljä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on kanslistin toimi. Vuoden lopussa omassa kodissaan työskentelevän perhepäivähoitajan toimia oli 53 (50). Ryhmäperhepäiväkodeissa työskenteli 47 (44) hoitajaa.

Ryhmäperhepäiväkoteja oli 14 (Haapakoti I, Haapakoti II, Heinähattu, Koivukoti, Kämpäläkoti, Lemmikkikoti, Paimenpoika I, Paimenpoika II, Niittyvilla, Saarikoti, Suovilla, Tupasvilla, Tähtikoti ja Vilttitossu). Näistä Kämpäläkoti, Niittyvilla, Saarikoti ja Tähtikoti ovat avoinna pidennetyksi. Ryhmäperhepäiväkodeissa oli vuoden lopussa hoidossa 170 (186) lasta.

Aluesairaalan päiväkotit tarjosi ympärivuorokautista hoitoa.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa yli kolmevuotiaille lapsille tarjottiin Junailijankadun päiväkotiin kuuluvan Aapeli avoimen sekä elokuusta 2009 alkaen Kirjauksen päiväkotiin kuuluvan Melukylän kellarin kerhoissa ja avoimessa päiväkodissa. Aapeli avoimessa toimii kerran viikossa maksullinen Naperoparkki. Aapeli avoin toimi kevätkauden Petsamonkadulla ja elokuusta alkaen Junailijankadulla. Toimintakertoja oli 302 (52) ja käyntikertoja kertyi yhteensä 3 569 (1 587) (378 (649) aikuiset ja 3 191 (938) lapset).

Vuosi 2009 (2008)	Hoitopaikat	Lapsia hoidossa 31.12.	Läsnäolopäivät vuoden aikana
Perhepäivähoito yhteensä:	364 (397)	341 (404)	62 201 (67 539)
hoitajan kotona hoidossa	188 (237)	171 (218)	30 662 (36 008)
ryhmäperhepäivähoidossa	176 (160)	170 (186)	31 539 (31 513)
Päiväkotihoido			
Kokopäiväryhmissä 1-5 v. yhteensä	512 (482)	495 (488)	119 162 (105 127)
- kokopäivähoidossa		472 (456)	
- osapäivähoidossa		23 (32)	
Puolipäiväryhmissä yhteensä			37 582 (36 106)
– päiväkotien esiopetuksen iltapäivähoito ja Jukolan päi- väkodin osalta myös Jukolan koulun esiopetuksen iltapäi- vähoito	186 (203)	157 (169)	
Esiopetuksessa	178 (190)	169 (182)	42 602 (36 701)
Leikkitoiminnassa	52 (45)	68 (43)	2 759 (2 297)

Ostettu päivähoito ja esiopetus	Lasten määrä koko vuoden aikana	Läsnäolopäivät
- päivähoito	5 (12)	476 (591)
- esiopetus	kevät 5 (5) syksy 5 (7)	475 (500) 435 (593)
		1 386 (1 684) yhteensä

LASTEN KOTIHOIDON TUKI JA YKSITYISEN HOIDON TUKI

Kotihoidon tuen piirissä 31.12.2009 oli 610 (624) lasta, osittaisen tuen piirissä 49 (43) lasta ja yksityisen hoidon tuen piirissä 139 (122) lasta. Yhteensä lakisääteisten ja harkinnanvaraisten tukien menot olivat 2 788 745 (2 545 022) euroa. Riihimäki-lisää lukuun ottamatta tukien maksatukset ja päätökset hoitaa Kansaneläkelaitos.

Menot euroa/vuosi

Lasten kotihoidon tuki	Riihimäki-lisä	Lakisääteinen yksityisen hoidon tuki	Yksityisen hoidon tuen kuntalisä
1 870 645 (1 728 199)	370 704 (352 215)	231 847* (183 223)	313 467* (281 383)

* luvuissa on huomioitu laskennallisen arvonlisäveron vaikutus

RIIHIMÄKI-LISÄ

Lasten kotihoidon tukeen maksetaan kuntalisää eli Riihimäki-lisää. Riihimäki-lisää saavat perheet, joilla on alle 3-vuotias päivähoiton valintaoikeuden piiriin kuuluva lapsi ja joilla on oikeus Kelan kautta maksettavaan kotihoidon tukeen. Tuen ehtona on lisäksi, että perheen kaikki lapset hoidetaan kotona. Tuen saamiseen huoltajan on pitänyt olla määräaikaissa työsuhteessa vähintään 86 työpäivää (4 kk) kuuden kuukauden aikana välittömästi ennen äitiys- ja vanhempainloman alkamista tai hoitovapaalle jäämistä ja perheen toisen huoltajan tulee olla työssä tai opiskelija. Riihimäki-lisää ei makseta, jos perheen tulot ovat yli 5 000 euroa/kk. Riihimäki-lisän määrä on 175 euroa/kk ja sisaruslisän määrä 50 euroa/kk.

Riihimäki-lisää sai joulukuussa 164 (150) perhettä, joissa oli alle kouluikäisiä lapsia 255 (235). Riihimäki-lisän menot vuonna 2009 olivat 369 648 (352 215) euroa.

YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄ

Lakisääteisen yksityisen hoidon tuen hoitorahaan maksetaan kuntalisää. Kuntalisän määrä on

- 170 euroa/kk/lapsi yksityisessä perhepäivähoidossa tai jos lapsella on hoitaja kotona
- 240 euroa/kk/yli 3-vuotias lapsi yksityisessä päiväkodissa tai siihen verrattavassa hoitopaikassa
- 280 euroa/kk/alle 3-vuotias lapsi yksityisessä päiväkodissa tai siihen verrattavassa hoitopaikassa

- esiopetuksessa ja yksityisessä hoidossa olevan lapsen kuntalisän määrä on puolet siitä, mitä se muutoin olisi eli 85 euroa/kk/lapsi tai 120 euroa/kk/lapsi.

Yksityisen hoidon tuen piirissä oli 31.12.2009 139 (122) lasta.

ERITYISPÄIVÄHOITO

Erityispäivähoidossa on kolme erityislastentarhanopettajan ja kahdeksan erityisavustajan tointa. Erityisavustajan toimista yksi on säästöyistä ollut täyttämättä vuoden 2009 ajan. Avustajina on lisäksi toiminut kolme määräaikaista, työllistämisvaroin palkattua henkilöä sekä huhtikuusta alkaen yksi oppisopimuksella lähihoitajaksi opiskeleva henkilö. Erityislastentarhanopettajat tekevät kiertävää työtä eri päivähoitoyksiköissä alueellisesti. Erityisavustajat toimivat ryhmäkohtaisina avustajina eri päivähoitoyksiköissä.

Päivähoidossa oli erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevia lapsia, joilla oli lääkärin tai muun asiantuntijan lausunto 103 (83) ja ns. seurantalapsia, joiden erityisen tuen tarvetta selvitettiin, oli 92 (95). Lapset, joiden tuen tarve on kaikkein suurin, on sijoitettu päivähoidon kolmeen pienryhmään, joissa lasten tuen tarve on huomioitu sekä henkilökunnan koulutuksessa ja määrässä että lapsiryhmän koossa.

Viisivuotiaiden lasten kehityksen arviointi, KEHU!, tehdään päiväkotien ja lastenneuvolan yhteistyönä. Päiväkotihoidossa olevien 5-vuotiaiden lasten osalta arvioinnin tietyt tehtävät ja havainnoinnit suoritetaan päiväkodissa ja sen lisäksi lapsi käy lastenneuvolassa fyysisen kasvun seurannassa ja lääkärin luona terveystarkastuksessa. Vuonna 2009 KEHU!-arviointi on tehty 119 (115) päiväkotihoidossa olevalle lapselle.

Syksyllä toteutui lasten ja vanhempien yhteinen KasVu-koulu, jossa tuetaan 3 - 6 -vuotiaiden lasten vanhempia, joille lapsensa kasvattaminen esim. lapsen viikkouden takia asettaa tavallista suurempia haasteita. Ryhmään osallistui neljä vanhempi-lapsiparia. Aiemmin toteutetusta Perhekoulusta poiketen KasVu-koulun (Kasvatusta ja Vuorovaikutusta) toiminnan perustana on lapsen ja vanhemman välisen vuorovaikutuksen tukeminen ohjatusti lapsen ja vanhemman yhteisessä leikissä ja toiminnassa. KasVu-koulun vanhempainryhmässä käydään läpi Perhekoulun käsikirjan teemoja.

Vuoden 2009 aikana varhaiskasvatukseen luotiin Huolen toimintamalli kuvaamaan työntekijöiden toimintamahdollisuuksia silloin, kun heissä herää lasta koskeva huoli. Myös päivähoidon ja lastenneuvolan sekä terapeuttien yhteistyötä varhaisessa puuttumisessa tarkennettiin ja täsmennettiin perustamalla alueelliset pienten lasten ryhmät (Pilary-ryhmät), joissa vanhempien luvalla voidaan moniammatillisesti suunnitella lasten tarvitsemaa tukea.

Vuoden 2009 aikana varhaiskasvatushenkilöstölle järjestettiin kaksi samansisältöistä koulutusta viisivuotiaan lapsen kehityksen arvioinnista KEHU!-menetelmällä sekä yksi koulutus Huolen puheeksiottamisesta.

VAMMAISTEN PALVELUT

Vammaispalveluiden tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia yhdenvertaiseen elämään muiden kansalaisten kanssa. Vammaispalvelussa on yksi työkeskuksen johtajan virka, kaksi sosiaalityöntekijän virkaa, seitsemän ohjaajan tointa, viisi hoitajan tointa, yksi laitoshuoltajan toimi sekä puolikas toimistovirkailijan toimi.

KEHITYSVAMMAPALVELUT

Kehitysvamma palveluita ovat päivätoiminta, asumispalvelut, laitoshoido, perhehoito ja työtoiminta.

Toimintakeskus Rivakassa tehdään yrityksille alihankintatöitä ja erilaisia kädentaidon töitä. Päivätoimintaosastolla tarjotaan asiakkaille virikkeellistä toimintaa. Tavoitteena on auttaa ja ohjata asiakkaita selviytymään arjesta mahdollisimman omatoimisesti. Toimintakeskus Rivakassa on 8,5 virkaa/tointa (johtaja, 5 ohjaajaa, hoitaja, osastoapulainen ja puolipäiväinen toimistovirkailija). Rivakassa on lisäksi lähihoitajaopiskelija oppisopimuksella ja yksi hoitaja osoitettuna lasten kesä- ja iltapäivähoitoon. Vuoden lopussa toiminnan piirissä oli 66 (65) riihimäkeläistä ja 1 (1) loppilainen asiakas. Lisäksi 18 (24) henkilöä työskentelee toimintakeskuksen ulkopuolisessa huoltosuhteisessa avotyötoiminnassa. Toimintakeskuksen käyttöpäivät olivat yhteensä 14 380 (14 548), josta avotyön osuus 3 229 (3 277) päivää. Kehitysvammaisten lisäksi työtoiminnassa on muita vajaakuntoisia ja mielenterveyskuntoutujia.

Kaupungin omistamassa **Kärjäkadun kehitysvammaisten ryhmäsunnossa** asui vuoden aikana 6 (6) eri henkilöä, hoitopäiviä kertyi 1 902 (2 049). Aasukkaat käyvät arkipäivisin toimintakeskus Rivakassa. He saavat kodinhoitoapua, jolloin heitä opastetaan päivittäisissä toimissa. Yksikössä on 3 (3) hoitajan tointa. Henkilöstö hoitaa myös kehitysvammaisten palveluohjauksen, jota oli 110 (40) tapahtumaa, itsenäisesti asumisen tukemisen ja ohjauksen, 180 (172) tapahtumaa sekä avotyön ohjauksen, 126 (99) tapahtumaa.

Riihimäellä on lisäksi lievästi kehitysvammaisille ja mielenterveysongelmallisille tarkoitettuja asuntoja Myllyjojasätiöllä 33 kpl.

Perhehoidossa on ollut 7 (4) kehitysvammaista, lisäksi 26 (25) eri henkilöä on ollut lyhytaikaisessa tilapäisessä perhehoidossa. Hoitopäiviä oli yhteensä 2 717 (3 033), josta tilapäisten hoitopäiviä oli 1 553 (1 418). Tilapäistä perhehoitoa on ostettu Lopen kunnalta vuodesta 2006 lähtien.

Laitospalvelut ostettiin Eteva kuntayhtymältä ja Rinnekodilta. Laitoshoidossa oli vuoden lopussa 7 (9) henkilöä ja hoitopäiviä kertyi 2 555 (3 556).

3. - 9. luokkalaisten iltapäivätoiminnassa oli mukana 26 (20) lasta. Käyttöpäiviä oli 3 288 (2 626). Hämeenlinnassa kerhotoiminnassa oli 3 (3) henkilöä. Hollo-

lassa Ravuri Oy:ssä päivätoiminnassa oli 1 (1) henkilö ja Heinävedellä Leväniemen toimintakeskuksessa 1 (1) henkilö. Lisäksi päivätoimintaa ostettiin Eteva kuntayhtymältä 1 (1) henkilölle ja Suojarinteen kuntayhtymältä 1 (1) henkilölle sekä Sylvia-kodista 1 (1) henkilölle ja Heinolan työkeskus Oy:ltä 1 (1) henkilölle.

Ostetut asumispalvelut

Hoitopaikka	Paikkakunta	asukkaat 2008	hoitopäivät 2008	asukkaat 2009	hoitopäivät 2009
Satukoti	Riihimäki	8	3091	10	2977
Hoitokoti Rautlehto Oy	Turenki	4	1464	6	1583
Perhekoti Jääskeläinen	Hämeenlinna	4	1464	4	1460
Mimmilä	Riihimäki	1	366	1	334
Perhe- ja Lomakoti Niittyportti	Savero	1	366	1	365
Lindabella	Tammela	1	21	2	100
Perhekoti Wilhelmiina	Hollola	1	366	1	365
Kuntoutus-, koulutus ja asuntosäätiö	Karvionkanava	1	366	1	365
Inkilänhovi	Riihimäki	31	7630	30	7626
Palvelukoti Auringonrusko	Suolahti	1	6	-	-
Hoitokoti Mäntyrinne Oy	Suolahti	1	5	-	-
Lakeuden Maininki Oy	Seinäjoki	1	23	-	-
Uudenmaan vammaispalvelusäätiö	Mäntsälä	1	122	1	325
KVPS/Tukena Oy	Tampere	-	-	1	21
Huunaan palvelukodit	Tervakoski	-	-	2	425
		56	15290	62	15946

MIELENTERVEYSPALVELUT

Psykiatrian työtoiminnassa työskentelee kaksi ohjaajaa. Asiakkaita vuoden lopussa oli 27 (28), joista hausjärveläisiä 3 (4). Psykiatrian työtoiminnan käyttöpäivät olivat yhteensä 3 228 (2 976) päivää. Asumispalveluiden piirissä oli 23 (22) eri henkilöä vuoden lopussa, palvelut ostettiin yksityisiltä palveluntuottajilta. Hoitopäiviä kertyi yhteensä 6 438 (6 868).

Ostetut asumispalvelut

Hoitopaikka	Paikkakunta	asukkaat 2008	hoitopäivät 2008	asukkaat 2009	hoitopäivät 2009
Palvelukoti Kimmo Ranssi Oy	Riihimäki	9	1239	7	909
Kotokartanosäätiö	Riihimäki	6	1707	6	1531
Huunaan palvelukodit	Tervakoski	9	3190	9	2904
Tuuliviiri	Hämeenlinna	2	732	2	730
Kuntoutumis- ja Dementiakoti Ren	Renko	-	-	1	299
Karismakoti	Siuntio	-	-	1	65
		26	6868	26	6438

VAIKEAVAMMAISTEN PALVELUT

Vammaispalvelulaissa palvelut on jaettu kahteen ryhmään:

1. Kunnan sitova velvollisuus järjestää palvelut vaikeavammaisille; kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, palveluasuminen, päivätoiminta ja asunnon muutostyöt.

Vuonna 2009 kuljetuspalvelua sai yhteensä 619 (588) henkilöä, joista 519 (484) vammaispalvelulain ja 100 (104) sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua. Tulkkipalveluja sai 24 (24) henkilöä, asunnon muutostöitä tehtiin 19 (23):lle. Asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita myönnettiin 42 (59) henkilölle. Päivätoimintaa myönnettiin 9 (9) henkilölle.

Vaikeavammaisten asumispalvelut ostettiin yksityisiltä, ja niiden piirissä oli vuoden aikana 54 (43) henkilöä, joista 6 (3) kotona asuvia. Hoitopäiviä kertyi yhteensä 15 564 (14 473), joista kotona asuvien hoitopäivien määrä oli 1 643 (1 432). Inkilänhovissa on ollut vaikeavammaisia pitkäaikaisia asukkaita 10 (9) ja lyhytaikaisia 3 (1), luvut sisältyvät yksityisiltä ostettujen asumispalveluiden lukumäärään.

2. Muut vammaisten palvelut, joita kunta järjestää talousarvioon varatun määrärahan puitteissa (sopeutumisvalmennus, välineet + laitteet, henkilökohtainen avustaja jne.)

Määrärahojen puitteissa myönnettiin päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavia välineitä ja laitteita 6 (5) henkilölle. Auton hankinnassa avustettiin 4 (8) henkilöä. Tekstipuhelin oli käytössä 10 (10) henkilöllä, videolaite- ja kasetti- vuokrat on maksettu 11 (12) kuulle. Liikkumistaidon ohjausta myönnettiin 0 (1) henkilölle ja sopeutumisvalmennuksena viittomien kotiopetusta 0 (2) henkilölle.

Henkilökohtainen avustaja on ollut 30 (9) henkilöllä. Yhteensä henkilökohtaisia avustajia oli 26 (12).

Omaishoidontukea myönnettiin alle 65-vuotiaille 49 (61):lle, joista alle 18-vuotiaita oli 12 (14).

Ostetut asumispalvelut

Hoitopaikka	Paikkakunta	asukkaat 2008	hoitopäivät 2008	asukkaat 2009	hoitopäivät 2009
Inkilänhovi	Riihimäki	10	3257	13	3623
Validia	Kuusankoski	1	366	1	365
Palvelukeskus Ävik	Hyvinkää	1	366	1	365
Tmi Kurjenmiekka	Loppi	1	291	1	23
Palvelukoti Rajja	Hausjärvi	2	624	2	730
Palvelukoti Joenranta	Sipoo	1	366	1	365
Riihimäen seudun Koivukoti yhd.	Riihimäki	7	1027	7	2555
Kimmo Ranssi	Riihimäki	9	3294	9	3286
Palvelukoti Huvikumpu	Loppi	3	1098	4	1309
Hoitokoti Rautlehto Oy	Turenki	1	366	1	365
Lipen Hoivakoti	Turkhauta	3	1056	3	1095
Gambiitti-Sopimushuolto Oy	Haarajoki	1	366	1	365
Kaskimaan Hoivakoti Oy	Karjaa	1	336	1	365
Kotokartanosäätiö	Riihimäki	1	366	1	365
Kaarnakoti	Forssa	4	992	1	23
Validia	Tampere	1	275	1	365
Perhekoti Kurjentupa	Lammi	1	27	-	-
		48	14473	48	15564

KOTI- JA VANHUSPALVELUT

KOTIPALVELU

Kotipalvelulla tarkoitetaan kotiin annettavia palveluja, joilla autetaan yksilöä tai perhettä suoriutumaan jokapäiväisistä toiminnoista sekä tuetaan omatoimisuuteen. Kotipalvelu toimii seitsemänä päivänä viikossa. Jokaisella kolmella alueella toimivat itseohjautuvat pienryhmät. Ryhmissä työskentelee 6-8 työntekijää. Ilta-työssä on 2-3 työntekijää/alue. Kotipalvelulla on käytössään neljä autoa.

Kotipalvelua saaneita talouksia oli 455 (428) (säännöllisesti ja tilapäisesti apua saaneet). Lukuun sisältyy kunnallinen kodinhoitoapu ja yksityiseltä ostettu yöhoito. Kodinhoitokäyntejä oli 77 412 (77 542). Kodinhoitoapua saaneista kotitalouksista oli vanhuksia 82,6 (85,3) %, vammaisia 2,9 (2,3) % ja lapsiperheitä 5,9 (6,3) %. Muita talouksia oli 8,6 (6,1) %.

Koti- ja vanhushuolteen avotyössä on yhteensä 101 virkaa/tointoa (4 kotipalvelun ohjaajaa, 3 palveluneuvojaa, 86 hoitajaa, 1 ohjaaja, 2 varahoitajaa, 2 hoito-apulaista). Tästä henkilöstöstä 31.12.2009 toimi päivätoimintakeskuksissa 6 työntekijää, asumisyksiköissä 24 työntekijää ja loput hoitotyössä asiakkaiden kotona. Lisäksi vanhustenhuollon tehtäväalueella on johtavan sosiaalityöntekijän, sosiaalityöntekijän ja kanslistin virka. Avopalveluhenkilöstö vastaa kodinhoi-

toavun lisäksi tukipalveluista, omaishoidontuesta, päivätoiminnasta sekä vanhusten palvelu- ja ryhmä-asunnoista.

Kotipalvelun yötyö ostettiin Mainio Vire Oy:ltä. Yöhoidon käyntimäärä oli 26 (27) käyntiä/yö, yhteensä 9 458 (10 025) käyntiä vuoden aikana. Asiakkuudessa oli 121 (93) henkilöä. Mainiovire Oy on hoitanut yöhoidon aikana turvapalveluhälytysten kotikäyntejä 147 (98) kertaa.

Lapsiperheiden kotipalvelun tarkoituksena on tukea perheitä arjessa ja auttaa perhettä selviytymään omien voimavarojensa turvin. Asiakasperheitä oli yhteensä 27 (27), 521 käyntiä. Päätoimisesti lapsiperhetyötä tekee kotipalvelussa kaksi hoitajaa ja tarvittaessa alueelliset kotihoitotiimit. Palvelun tehostamiseksi Riihimäellä on perustettu vuoden 2009 alussa kehittämistyöryhmä, jonka tehtävänä oli yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa sekä rajapintojen selvittäminen lastensuojelun perhetyön ja lapsiperheille suunnatun kotipalvelun välillä. Asiakkuuden alkamisen kynnyks on pyritty tekemään mahdollisimman matalaksi tehostamalla asiakkaaksi tulemisen prosessia.

PALVELUTARPEEN KARTOITUS

Kotipalvelujen piiriin hakeudutaan palveluneuvonnan kautta. Palveluneuvoja arvioi kotikäynneillä asiakkaan palvelutarpeen ja informoi palveluista. Palveluneuvoja järjestää tarvittavat palvelut yhteistyössä muiden tahojen kanssa ja avustaa mm. lomakkeiden täyttämässä. Asiakkaan tullessa kotipalvelun piiriin hänelle tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelman teossa ovat mukana asiakkaan ja lähiomaisen lisäksi tarvittavat auttajatahot.

Tammikuussa 2009 aloitti muistisairaiden palveluneuvoja, jonka palveluita myytiin Hausjärvelle ja Lopelle, työntekijävaihdoksen vuoksi syksyn 2009 toiminta oli vähäistä.

Vuoden 2009 aikana palveluneuvojat tekivät palvelutarpeen arviointikäyntejä yhteensä 781 (583), joista 357 käyntiä oli yli 75-vuotiaille.

Ennalta ehkäiseviä kotikäyntejä tarjottiin vuoden aikana 75 vuotta täyttävälle. Henkilömäärä oli yhteensä 67 ja mahdollisuutta kotikäyntiin käytti 15 henkilöä. Kotikäynnillä kartoitettiin asuminen, terveydentilanne, sosiaaliset suhteet ja turvallisuus, ravitsemus sekä palvelujen tarve. Palvelujen tarvetta ei ilmennyt kenenkään, mutta kahdelle henkilölle sovittiin uusi jatkokäynti, kuljetuspalveluja suositeltiin kolmelle henkilölle.

TUKIPALVELUT

Tukipalveluilla turvataan vanhusten ja vammaisten itsenäistä asumista omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

Kotiin kuljetettavat ateriat kaupunki osti Kanta-Hämeen keskussairaalan kuntayhtymältä ja aterioiden kuljetuksen Muuttohaukat ky:ltä. Eläkeläisille järjestettiin mahdollisuus ruokailuun myös kouluilla, mutta tätä palvelua ei ole käytetty.

Sotainvalideille, joiden haitta-aste on vähintään 20 %, järjestettiin ostopalveluna ateriointi lounaseteileillä, palvelun piirissä oli 19 (25) henkilöä. Kotiin kuljetettavien aterioiden piirissä oli 7 (4) henkilöä. Siivouspalvelua järjestettiin vain sotainvalideille, joiden haitta-aste on vähintään 20 %. Siivouspalvelut ostettiin ostopalveluna Siivousliike ISS Suomi Oy:ltä. Palvelun saaja oli 23 (25).

Turvapuhelinpalveluita Riihimäellä tuottivat Espero Care Oy ja Mainio Vire Oy. Perusturvakeskus huolehti turvapuhelinpalvelun organisoinnista.

Saunapalvelut hoidettiin kotipalveluhenkilöstön toimesta. Saunapalvelun piirissä oli 23 (20) kotona asuvaa vanhusta. Saunapalvelukertoja oli yhteensä 596 (656). Kuljetukset hoidettiin taksilla.

Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua myönnettiin 110 (104) asiakkaalle. Asiointipalvelua sai 159 (182) henkilöä 1 158 (1 440) kertaa. Kauppa-asiointista huolehti Inkilänhovi, kauppapalvelua sai 102 henkilöä, käyntikertoja oli 2 981. Pyykkipalveluja käytti 34 (39) asiakasta 739 (910) kertaa.

Omaishoidontukea myönnetään yli 65-vuotiaille pitkäaikaissairaille ja vanhuksille, jotka tarvitsevat paljon päivittäin toisen henkilön apua. Tuen saajia oli 93 (94) henkilöä, vuoden lopussa omaishoidontuen saajia oli 68. Omaishoidontukea maksettiin porrastettuna hoidon vaativuuden perusteella. Osa palkkiosta oli mahdollista valita palveluna.

Kotipalvelussa toimii kaksi hoitajaa, jotka työskentelivät niiden omaishoidon tukea saavien omaishoitajien tukemiseksi, jotka olivat valinneet kotipalvelua sisältävän palvelupaketin. Tavoitteena on hoidettavan hoitaminen hänen kotonaan, jotta omaishoitaja vapautuu hoitotehtävästään. Palvelua saaneita talouksia oli 13 (9), käyntikertoja 726 (1069).

VANHUSTEN PÄIVÄTOIMINTA

Rautatiepuiston 26-paikkainen päivätoimintakeskus toimii viitenä päivänä viikossa. Henkilöstön määrä on 5,5. Päiväkeskuksessa kävi vuoden lopussa 71 (67) eri henkilöä. Asiakkaita oli 18,31 (15,49) päivää kohti. Hoitopäiviä oli 4 316 (3 951) ja toimintapäiviä 252 (255).

Muistisairaiden kuntouttava päivätoiminta toimii Kotokartanosäätiöltä vuokratussa tilassa. Tavoitteena on tarjota kuntouttavaa, asiakkaan omia voimavaroja tukevaa, toimintakyvyn ylläpitämiseen tähtävää ja virkistävää toimintaa kotona asuville muistisairaille. Päivätoiminnassa on 12 asiakaspaikkaa ja kolme työntekijää. Päivittäiset asiakasryhmät kootaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Päivätoiminnassa kävi vuoden lopussa 24 (25) eri henkilöä. Asiakkaita oli 10,51 (10,1) päivää kohti. Hoitopäiviä oli 2 649 (2 576) ja toimintapäiviä 252 (255).

Vanhusten vapaaehtoistyönkeskus Virsu tarjosi kohtaamispaikan ikäihmisille. Virsu oli avoinna joka toinen viikko jokaisena arkipäivänä ja joka toinen viikko kolmena arkipäivänä. Virsun toiminnasta vastasi perusturvakeskus yhdessä paikallisten järjestöjen kanssa. Vapaaehtoistyötä suunnattiin kotona asuville vanhuksille ystäväpalvelun, ulkoilutusavun ja saattoavun muodossa.

VANHUSTEN ASUMISPALVELUT

Perusturvatoimella on neljä ryhmäasumisyksikköä (Uranuskoti, Öllerikoti, Kirjauksenmäki, Vienokoti) ja kaksi palveluasumisyksikköä (Kotolaakso ja Toivokoti). Asukkaat saavat kaikissa yksiköissä tehostettua kotipalvelua ja tarvitsemansa tukipalvelut. Kaikissa yksiköissä henkilöstö tekee myös säännöllistä ilta- ja viikonlopputyötä.

Vienokoti on dementoituneille vanhuksille tarkoitettu tehostetun palveluasumisen yksikkö, jossa on henkilökuntaa paikalla vuorokauden ympäri. Yksi Vienokodin hoitopaikoista on lyhytaikaishoitoa varten. Kotolaakson palveluasunnoista on luovuttu, vuoden 2009 lopussa Kotolaaksossa oli vain yksi asukas. Kotolaakson hoitajat tekevät asiakaskäyntejä koko kaupungin alueella tehden mielenterveys-työtä.

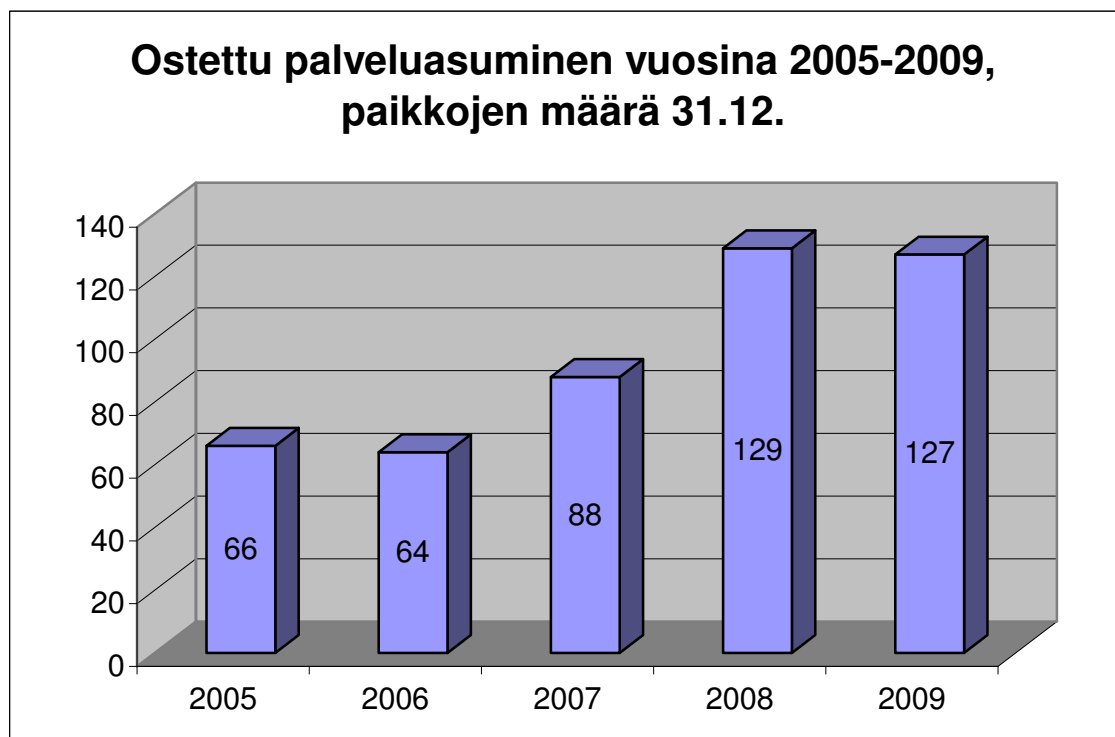
Asiakaspaikkoja ja hoitopäiviä oli omassa palvelutuotannossa seuraavasti:

Tehostettu palveluasuminen				
Hoitopaikka	henkilökunta	paikkoja	hoitopäivät 2008	hoitopäivät 2009
Kirjauksenmäen palveluasunnot	4	8	2836	2881
Toivokoti	5	11	3887	4060
Vienokoti	7	10	2436	2960
	16	29	9159	9901

Tavallinen palveluasuminen				
Hoitopaikka	henkilökunta	paikkoja	hoitopäivät 2008	hoitopäivät 2009
Uranuskoti	4	9	3100	3191
Öllerikoti	3	6	2153	2060
Kotolaakso	2	1	1098	744
	9	16	6351	5995

Yksityisen palveluasumisen piirissä oli vuoden 2009 aikana yhteensä 171 eri henkilöä. Hoitopäiviä kertyi yhteensä 42 856, josta puolet tehostetussa palveluasumisessa.

Ostetun palveluasumisen määrä on lähes kaksinkertaistettu vuodesta 2005 vuoteen 2009.

Hoitopaikka	Paikkakunta	paikat 31.12.08	hoitopäivät 2008	paikat 31.12.09	hoitopäivät 2009
Kotokartanosäätiö	Riihimäki	15	4949	16	5213
Inkilänhovi	Riihimäki	3	927	2	740
Hoitokoti Arwola Oy	Lempäälä	0	0	1	13
Hoitokoti Kultalampi Oy	Hyvinkää	1	166	1	365
Hoiva Karoliina	Lohja	1	353	1	365
Hoivakoti Akseli ja Elina	Hämeenlinna	4	1433	5	1504
Hoivakoti Elämäнкаari	Loppi	3	1061	5	1657
Hoivakoti Mimmilä	Riihimäki	5	1815	5	1776
Kanervakoti	Espoo	1	282	1	365
Kanervikkola-koti	Kitee	1	153	1	365
Kuurojen palvelusäätiö	Hyvinkää	1	366	1	365
Lomakotiyhdistys Ilonpisara ry.	Hämeenlinna	4	1198	4	1460
Medivire / VireKoti	Hyvinkää	7	1853	7	2560
Miinan hoitolat Oy / Wilhelmiina	Helsinki	3	1102	2	730
Palvelukoti Huvikumpu	Loppi	1	245	1	365
Palvelukoti Kotivalli	Sipoo	1	184	1	304
Palvelukoti Raija	Hausjärvi	4	1214	3	1108
Perhekoti Kurjentupa	Lammi	1	153	1	365
Riihimäen seudun Koivukotiyhd.	Riihimäki	5	1571	4	1675
Vanhusten palvelutaloyhdistys ry.	Helsinki	1	366	0	161
		62	19391	62	21456

Tavallinen palveluasumi- nen					
Kotokartanosäätiö	Riihimäki	58	19117	58	18241
Inkilänhovi	Riihimäki	7	2039	6	2077
Inkilänhovi, lyhytaikaishoito	Riihimäki		290		365
Human Care Network - HCN Oy	Tervakoski	2	713	2	730
		67	22159	66	21413

HANKKEET

POLKKA -HANKE

Polkka -hanke (**P**alvelujen, **O**saamisen ja **L**aadun **K**ehittäminen **K**anta-Hämeessä **A**siakaslähtöisesti) kuuluu Sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnalliseen KASTE -ohjelmaan ja on yksi Väli-Suomen alueen IKÄ-KASTE -hankekonsortion osahanke. Kanta-Hämeessä toimiva Polkka -hanke käynnistyi kesäkuussa 2009 kolmessa seutukunnassa; Hämeenlinnassa, Riihimäellä ja Forssassa. Riihimäen seudun hankealueeseen kuuluvat Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Janakkala ja Hattula. ”Riihipolkassa” projektisuunnittelijana aloitti 1.6.2009 sosionomi YAMK Minna Heikkilä ja 1.9.2009 toiminnanohjaajana ohjaustoiminnan artonomi AMK Susanna Halonen.

Hankkeen tavoitteet ovat:

1. Ikäihmisten laatusuosituksen mukainen palvelurakenteen muutos
2. Hyvinvointia ja terveyttä edistävä ja ylläpitävä elinympäristö
3. Ikääntymispoliittinen strategia kuntiin / seuduille
4. Pysyvä vanhustenhuollon kehittämistyön rakenne

Polkka -hanke on tukena palvelurakennemuutoksessa mm. ohjaamalla vanhustyön ammattilaisia ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan työtapaan sekä ottamaan virikkeellinen ja sosiokulttuurinen työote osaksi arkea kaikessa vanhustenhuollossa. Riihipolkan painopistealueina ovat mm. vanhusten lyhytaikaishoidon ja tehostetun palveluasumisen, perhehoidon, päivätoiminnan sekä ennaltaehkäisevän vanhustyön kehittäminen.

Riihipolkassa käynnistettiin syksyn aikana viisi seudullista työryhmää kehittämään em. toimintoja. Työryhmät ovat kokoontuneet kukin kolme kertaa syksyn aikana.

Päivätoiminnan kehittämisessä henkilöstölle järjestettiin seudullinen koulutuspäivä 29.10.2009 Lopen leirikeskuksessa, osallistujia oli 17. Toiminnanohjaaja kävi jokaisessa päivätoiminnan yksikössä tekemässä yksikkökohtaista kehittämistyön suunnitelmaa. Henkilöstön käyttöön laadittiin asiakastarpeenkartoitustomake sekä erilaisia viikko- ja vuosisuunnitelmien pohjia päivätoiminnan tavoitteellistamiseksi.

Lyhytaikaishoidon työryhmässä on laadittu kirjallinen lyhytaikaishoidon suunnitelma, jota voidaan käyttää seudullisesti henkilöstön osaamisen ja toiminnan laadun tukena. Lisäksi on laadittu opas lyhytaikaishoidon asiakkaille ja heidän perheilleen. Hanke on järjestänyt seudullisen tutustumiskäynnin Janakkalan Ne-liapilaan, osallistujia oli 13.

Ikäihmisten perhehoidossa on pidetty maakunnallinen koulutuspäivä viranomaisille, johon kutsuttiin kaikkien Kanta-Hämeen kuntien edustajia, osallistujia 17. Lisäksi on tehty yhteistyötä valtakunnallisen Perhehoitoliiton kanssa perhehoita-

jien valmennuksen ja rekrytoinnin suunnittelussa. Ikäihmisten perhehoito on tarkoituksena ottaa kuntien palveluvalikkoon vuoden 2010 aikana.

Hanke on ollut tukemassa Kirjauksenmäen palvelukeskuksen muutosta laitospainotteisuudesta *tehostettuun palveluasumiseen*. Hanke on ollut mukana koulutuksen suunnittelussa ja järjestänyt 27.10.2009 henkilöstölle iltapäiväkoulutuksen, osallistujia 26. Lisäksi hanke on järjestänyt tutustumiskäynnin Lopelle hoivakoti Salmelaan, osallistujia 14.

Ennaltaehkäisevän vanhustyön suunnitelma on työn alla Janakkalassa ja Hattulassa, josta sitä on tarkoitus levittää muihin Riihimäen seudun kuntiin. Suunnitelman avulla haetaan näyttöön perustuvia ennakoivan vanhustyön keinoja sekä niiden vaikuttavuutta.

KIRJAUKSENMÄEN PALVELUKESKUS

Kirjauksenmäen palvelukeskus tarjoaa vanhuksille lyhyt- ja pitkäaikaista vanhainkotihoitoa, asumispalvelua ja kylvytys- ja ateriapalvelua. Ateria- ja kylvytyspalvelua ei vuoden 2009 aikana ollut tarjolla, koska palvelukeskuksen peruskorjauksen kolmanteen vaiheeseen kuului ruokasalin ja saunaosaston peruskorjaus.

Vuoden 2009 alusta keittiö siirtyi koulutoimen keskuskeittiön alaisuuteen Keittiö-Kontio -nimellä. Fyysisesti keittiö sijaitsee edelleen palvelukeskuksen tiloissa ja toimii valmistuskeittiönä, josta viedään ruoka palvelukeskuksen osastoille, palveluasuntoihin ja päivätoimintakeskukseen sekä ryhmäperhepäiväkoteihin. Vanhusten aterioiden kuljetuksesta talon ulkopuolelle huolehtivat talon vahtimestarit.

Palvelukeskuksen peruskorjaus, joka alkoi lokakuussa 2006 ja toteutettiin kolmessa vaiheessa, valmistui aivan vuoden 2009 lopussa. Uusien tilojen käyttöönotto tapahtui vuoden 2010 alussa.

Peruskorjauksen ajan osasto 1 oli tilapäisesti sijoitettuna Kotokartanosäätiöltä vuokrattuihin tiloihin osoitteessa Uudenmaankatu 10.

Palvelukeskuksessa oli henkilökuntaa 97 (103); keittiöhenkilöstö siirtyi keskuskeittiön alaisuuteen 1.1.2009). Laitospaikkoja oli 139.

Hoidettavana oli 251 (259) eri henkilöä. Heistä pitkäaikaishoidossa 177 (165) ja lyhytaikaishoidossa 74 (94). Päivä- tai yöhoidossa ei ollut yhtään henkilöä. Asukkaiden keski-ikä oli 85,1 (84,26).

Hoitopäiviä kertyi 50 145 (50 262); pitkäaikaishoidossa 46 993 (47 110) ja lyhytaikaishoidossa 3 152 (3 152). Palvelukeskuksen täyttöaste oli 98,84 (98,79). Hoitopaikkojen täytöstä huolehtii SAS-ryhmä